

Kulturhistorisk bebyggelseinventering av Mörbylånga samhälle

Urvalsprocess och beskrivning av bedömningskriterier

Inventeringen av Mörbylånga samhälle genomfördes i juni och juli 2019. Sortering har skett efter fastigheter. Således kan byggnader på samma fastighet beskrivas separat, om de har olika adress. Där olika adresser inom samma fastighet hör samman, har de dock bedömts som en helhet. Byggnaderna har enbart inventerats exteriört, okulärt från plats utanför fastighetsgräns. I enstaka fall har fotografering skett inom fastigheten.

Där inget annat anges har en helhetsbedömning av samtliga byggnader samt utemiljön på en och samma adress gjorts.

Bedömning av kulturvärde är ej en skönhetsbedömning och tar inte ställning till byggnadernas eventuella skador. Den kulturhistoriska analysen utgår från den s.k. Unnerbäck-metoden, utvecklad av Axel Unnerbäck för Riksantikvarieämbetet.

Vid en värdering enligt Unnerbäck-metoden identifieras dels s.k. dokumentvärden (historiska, objektiva egenskaper) och dels s.k. upplevelsevärden (subjektiva egenskaper av t. ex. estetisk eller socialt engagerande natur).

Följande värden används i denna rapport:

Dokumentvärden

Byggnadshistoriskt värde

Arkitekturhistoriskt värde

Byggnadstekniskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Dokumentvärden forts.

Personhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Järnvägshistoriskt värde

Upplevelsevärden

Arkitektoniskt värde

Miljöskapande värde

Identitetsvärde

Kontinuitetsvärde

Traditionsvärde

Symbolvärde

För att förstärka dessa värden används sedan bl. a. följande förstärkande motiv: Kvalitet, autenticitet/äkthet, pedagogiskt värde, sällsynthet, representativitet, ålder.

Metoden utgör inte en tvingande mall, utan fungerar som hjälpmedel vid värdebedömning utifrån ett kulturhistoriskt perspektiv. Detaljeringsnivån kan variera och en viss grad av dokumentvärde kan alltid tillskrivas en byggnad, men bedömningarna i följande rapport är anpassade till materialets syfte. I de flesta fall finns en tydlig koppling mellan den enskilda byggnadens värde och den omgivande miljön. I vissa fall kan en enskild byggnad besitta ett högt värde även om övriga byggnader på fastigheten skulle försvinna eller vara av ringa värde.

Bedömningen kan även behöva revideras över tid i takt med att kunskap och synsätt förändras.

Byggnaderna är sorterade i tre olika klasser enligt kriterierna nedan, baserat på hur höga värden byggnaderna besitter. En byggnad tilldelas en klass om den uppfyller ett eller flera av däri ingående kriterier. Färgkodningen har baserats på gängse modell för kulturmiljöinventeringar i Sverige. Exempelvis använder sig Stockholms stadsmuseum av en liknande färgkodning. Tidigare kulturmiljöinventeringar inom Kalmar län har endast två klasser – grön och blå.

Särskilt högt värde (Klass Blå)

- **Oförvanskad**
- **Håller hög klass för sin tid**
- **God representant**
- **Särskilt högt lokalhistoriskt värde**
- **Särskilt sällsynt**

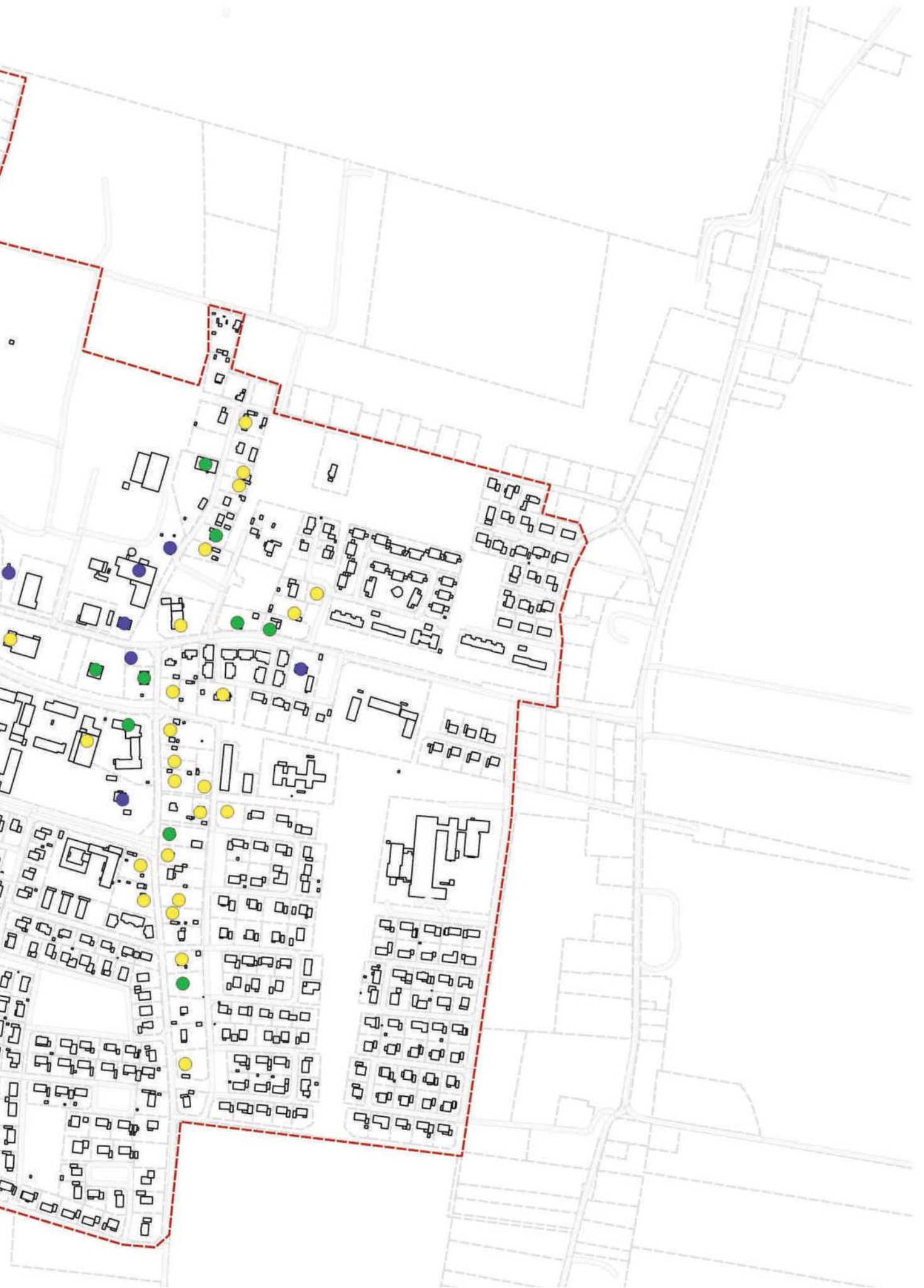
Högt värde (Klass Grön)

- **Miljöskapande**
- **I huvudsak välbevarad**
- **Delvis förvanskad, men lätt att återställa**
- **Delvis förvanskad, men starkt tidsuttryck/arkitektoniskt uttryck och stor betydelse för stadsbilden**
- **God representant trots svagt arkitektoniskt uttryck eller förändringar**
- **Byggt före 1920**

Värdefull (Klass Gul)

- **Miljöskapande och/eller samhällshistoriskt/personhistoriskt intressant**
- **Positiv betydelse för stadsbilden**
- **Visst värde i sitt sammanhang trots förvanskning**
- **Ursprunglig byggnadsvolym och form**

Alen 1

Värdebeskrivning:

Villa med brutet tak. Ändrad i flera avseenden, bl.a. fönster, taktäckning, panel. Flera atypiska tillbyggnader. Låga äkthetsvärden i befintlig exteriör, men har som småskalig äldre bebyggelse med brutet tak betydelse för upplevelsen av området kring parken.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 22

Alen 3

Värdebeskrivning:

Villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör efter kraftiga renoveringar. Ingår i en grupp av fyra samtida hus med sadeltak och i liknande skala och proportion, som flankerar parken utmed Hantverksgatan. Har som sådan miljöskapande värde.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 24

Alen 1

Alen 3

Alen 4

Värdebeskrivning:

Villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör efter kraftiga renoveringar. Ingår i en grupp av fyra samtida hus med sadeltak och i liknande skala och proportion, som flankerar parken utmed Hantverksgatan. Har som sådan miljöskapande värde.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 26

Alen 5

Värdebeskrivning:

Villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör efter kraftiga renoveringar. Ingår i en grupp av fyra samtida hus med sadeltak och i liknande skala och proportion, som flankerar parken utmed Hantverksgatan. Har som sådan miljöskapande värde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 28

Alen 4

Alen 5

Alen 6

Värdebeskrivning:

Villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör efter kraftiga renoveringar. Ingår i en grupp av fyra samtida hus med sadeltak och i liknande skala och proportion, som flankerar parken utmed Hantverksgatan. Har som sådan miljöskapande värde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1951

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 30

Alen 7

Värdebeskrivning:

Tidstypiskt 1950-tals egnahemshus i gult tegel med höga kvaliteter och välbevarade detaljer, bl.a. entrén med fernissad ekdörr och tvåfärgad tegelomfattning, ospröjsade träfönster och betongtrappa med järnräcke. Tidstypiskt garage med soprumsdörr något indragen från gatan. Trädgård med låg häck och grindstolpar i gult tegel med bevarad smidesgrind. Ursprunglig veranda med järnräcke nu inbyggd som uterum. Som småhus bland stora villor representerar huset en ny typ av bebyggelse som under 1950- och 60-talet blev den vanligaste i de nyexploaterade områdena öster om den gamla köpingen.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 21

Alen 7

Alen 7

Alen 8

Alen 8

Värdebeskrivning:

Ett av de tidigaste egnahemshusen som uppfördes längs Esplanaden. Ursprungligen reveterat, under 1970-talet tilläggsisolerat och klätt med gult fasadtegel. Samtidigt tillkom en pergola i tidstypisk form och material. Som småhus bland stora villor representerar huset en ny typ av bebyggelse som under 50- och 60-talet blev den vanligaste i de ny exploaterade områdena öster om den gamla köpingen. 70-talsrenoveringen är mycket konsekvent och tidstypisk och utgör en intressant årsring.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1949

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 23

Alen 9

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med sadeltak med modern tillbyggnad och balkong ut mot gatan som bryter mot husets höga arkitektoniska värden. Taket av tv-åkupigt tegel bytt mot moderna falstegel. Några välbevarade detaljer, bl.a. ospröjsade två- och treluftfönster i trä samt entrédörren i fernissad ek. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 25

Alen 10

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med lågt valmat tak, spritputsade fasader, entré med kalkstenstrappa och fribärande skärmtak samt tillbyggnad med balkong mot trädgården. Ospröjsade en- och tvåluftsfönster. Många välbevarade detaljer, bl.a. träfönster, skärmtak, trappa och balkongräcke med småsinusplåt. Entrédörren är bytt mot en modern standarddörr. En mer tidsenlig dörr i fernissad ek eller karosseripanel skulle höja entrépartiets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

1948

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Fogelbergsgatan 4

Alen 9

Alen 10

Almen 1

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med brutet tegeltak och träpanel som representerar 1920/30-talets klassicism. Till de stiltypiska detaljerna hör det smäckra brutna taket, frontespisen med småspröjsade fönster, halvrunda vindsfönster (s.k. lunettfönster), locklistpanelen med markerade knutar, ospröjsade tvåluftsfönster med hörnjärn samt den fernissade ekdörren i karosseripanel som flankeras av två runda fönster. Villan är välbevarad och i nästan oförändrat skick och har höga arkitektoniska kvaliteter. Den är en viktig representant för 1920/30-talets villabebyggelse i området. Till fastigheten hör även ett litet garage i gult spikrivet tegel och med fernissade ekdörrar som anses ha bevarandevärde. Trädgården har uppvuxna träd och avgränsas med en för den typen av trädgårdar atypisk tujahäck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1932

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 9

Almen 3

Värdebeskrivning:

Stor tvåplansvilla från 1938 i tidig funkis med kvardröjande klassicistiska drag. Till de klassicistiska elementen hör bl.a. sockeln och trappan i rustikhuggen sten, den helsymetriska fasadindelningen, den spritputsade fasaden med släta knutar och fönsteromfattningar, den klassisk inramade entrédörren och det helvalmade höga tegeltaket. Till de tidstypiska 30-talsdetaljerna hör bl.a. de ospröjsade tvåluftsfönstren och tillbyggnaden med balkong på baksidan. Villan ägdes tidigare av landsfiskalen Walter Schelin och hustru.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Personhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1938

Typ:

Villa

Stil:

Funkis, Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 12

Almen 1

Almen 1

Almen 1

Almen 3

Almen 5

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med valmat tegeltak. Modern tillbyggnad och balkongräcke som bryter med husets stil och arkitektoniska kvaliteter. Tvåluftsfönstren i trä 2019 bytta mot pivotfönster i avvikande storlek och proportion. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1949

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Markgatan 4

Almen 5

Almen 6

Värdebeskrivning:

Stor tvåplansvilla i funkisstil med kvardröjande klassicistiska drag, troligen uppförd omkring 1940. Till de klassicistiska elementen hör bl.a. trappan i rustikhuggen sten, den helsymmetriska fasadindelningen, den spritputsade fasaden och det helvalmade höga tegeltaket. Till de tidstypiska modernistiska detaljerna hör bl.a. de ospröjsade tvåluftsfönstren och entrépartiet med karosseridörr och färgade glasfönster. Byggnaden har nyare fasadputs och en del fönster är bytta mot moderna plastfönster. Några ursprungliga fönster är bevarade. Fastigheten avgränsas med en hög häck som förhindrar insyn.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Klassificering:

Grön

Datering:

Okänd

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 3

Almen 6

Almen 6

Almen 6

Almen 6

Almen 7

Värdebeskrivning:

1930-talsvilla med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Fönster och dörrar bytta. Ursprungligt tegeltak med tvåkupigt lertegel är bevarat. Tillbyggd med uteplats och balkong. Villans tidstypiska volym med brutet tak och burspråk är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Tidstypisk villaträdgård med kalkstensgångar, häck och perennrabatter.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1930-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 1

Almen 7

Almen 8

Värdebeskrivning:

Funkisvilla som är byggd efter ritningar av arkitekterna Ahrbom och Zimdahl som mellan 1927 och 1950 drev arkitektkontor i Stockholm. Ahrbom och Zirndahl är mest kända för sina offentliga byggnader, såsom skolor och museer. Zimdahl är även känd för sina möbler och inredningar. Att ett privathus ritat av Ahrbom och Zimdahl uppfördes under 1930-talet i Mörbylånga är en sensation!

I byggnaden drevs från början en tandläkarmottagning och övervåningen användes som bostad. Under 1960/70-talet var det en damfrisering i huset. Bland villans ursprungliga bevarade detaljer är den mörkbruna träfasaden, ospröjsade tvåluftsfönster med hörnjärn samt entrédörren i ek. En intressant detalj är det valmade taket med lunettfönster och stort takutsprång, vilket är ett klassicistiskt drag som bryter mot byggnadens i övrigt funktionalistiska formspråk, där man eftersträvar enklare geometriska volymer. Valmade tak med utkragande takutsprång återfinns på många funkishus i Mörbylånga – ett tecken på att det rådde en viss konservatism i köpingen i samband med den modernistiska arkitekturen. I norr ansluter ett garage som är långt indragen från gatan. Det följer i materialval och gestaltning bostadshuset och antas vara samtida. Som arkitektritad funkishus av två av Sveriges vid tiden mest välrenommerade arkitekter är byggnaden enastående i Mörbylånga samhälle. Den är exteriört välbevarad och skiljer sig i sin individuella gestaltning tydligt från de andra husen från samma tid. Byggnaden anses därför vara i byggnadsminnesklass och bör bevaras i oförändrat skick. Även trädgården håller mycket hög klass och har flera uppvuxna element från 1930-talets anläggning, bl.a. rosbuskar och pyramidekar.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Personhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Almen 8 forts.

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet, Sällsynt-
het

Klassificering:

Blå

Datering:

1936

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 11

Almen 8

Almen 8

Asken 1

Värdebeskrivning:

1920/30-talsvilla med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör, bl.a. tilläggsisolerad, sentida dörr, tak med sentida falstegel. Ny balkongdörr och räcke. Villans tidstypiska volym med brutet tak och liten takkupa är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Tidstypisk villaträdgård med kalkstensgångar, häck och järngrind.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 16

Asken 2

Värdebeskrivning:

Klassicistisk villa med tidstypiskt brutet tak, glasveranda, markerade hörn, tvårutiga tvåluftsfönster i trä med munblåst/valsat glas, kattvindsfönster och liten takkupa med balkongdörr i karosseripanel. De flesta fönstren är ursprungliga, de andra är bytta mot nya i avvikande form och proportion. En mer tidstypisk anpassning av de nya fönstren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck. Balkongräcke saknas. Villans tidstypiska volym med brutet tak och liten takkupa och smäckra detaljer har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Tidstypisk villaträdgård med häck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 18

Asken 1

Asken 2

Asken 2

Asken 3

Asken 3

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med locklistpanel, flackt valmat tak och inskuren takveranda som intar en fjärdedel av husets grundyta. Verandan saknar dock räcke. Takfot med kraftigt listverk är ett kvardröjande klassicistisk drag som återfinns vid flertalet modernistiska villor i Mörbylånga. Välbevarat entréparti med plåtklätt skärmtak, betongtrappa med enkelt järnräcke och entrédörr med två smala glasrutor. De ospröjsade treluftsfönstren är bytta mot nya som upplevs som tidsenliga. Villan har en mycket ovanlig volym och är den enda av sin typ i Mörbylånga. Den har stora miljöskapande värden. Att återskapa ett smäckert verandaräcke i järn skulle höja byggnadens kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1930-tal

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 20

Björken 1

Värdebeskrivning:

Funkisvilla från 1939 i typisk kubisk form med flackt helvalmat tak och kvardröjande klassicistiska drag i form av kraftigt takutsprång, naturstenssockel samt entréparti med kalkstenstrappa och klassisk dörrömfattning. I söder är huset tillbyggt med en veranda med underliggande garage. Fönstren byttes 2019 mot pivotfönster, som har samma smäckra proportion som de ursprungliga tvåluftsfönstren. Huset fick även en ny färgsättning i grå där även de ursprungligt markerade hörnen målades in i samma nyans. Typisk för området och tiden är de kalkstensmurade grindstolparna med smidesgrind, samt trädgården med uppvuxna träd, gräsmatta och kalkstensläggningar. Villan ingår i en grupp av tre samtida funkishus längs med Österlånggatan som har mycket olik karaktär. Den är viktig i sitt sammanhang och har stora miljöskapande värden. Att markera hörnstolparna i en annan kulör samt att återställa den fernissade ekdörren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Björken 1 forts.

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1939

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 13

Björken 1

Björken 1

Björken 2

Värdebeskrivning:

Kraftigt om- och tillbyggd med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Välbevarat tvåkupigt lertegeltak av högt värde. Villans tidstypiska volym är dock bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden och miljöskapande värde.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 10

Björken 2

Björken 3

Värdebeskrivning:

Villa i 1,5-plan från 1929 gestaltad enligt 1920-talets klassicistiska stilideal. Till de tids-typiska detaljerna hör bl.a. det brutna taket med mjuk kurvatur och tvåkupigt tegel, den ljusa locklistpanelen, den smala takkupan, de sexdelade fönstren samt den inglasade farstukvisten med pardörr och småspröjsade fönster med munblåsta glas. Villan ligger i en lummig trädgård med grusgångar, uppvuxna träd, häck och trägrind. Villan är en välbevarad representant för Mörbylångas bebyggelse som tillkom under 1920/30-talet när köpingen utvidgades mot öster.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Björken 3 forts.

Klassificering:

Blå

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 12

Björken 3

Björken 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt om- och tillbyggd med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Välbevarat tvåkupigt lertegeltak av högt värde. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 14

Björken 5

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och om- och tillbyggd villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1922

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Markgatan 6

Björken 4

Björken 5

Björken 6

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och om- och tillbyggd villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Husets träfönster är dock ursprungliga och har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1930

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Esplanaden 13

Björken 6

Björken 8

Värdebeskrivning:

Funkisvilla från 1936 i typiskt kubisk form med flackt helvalmat tak och kvardröjande klassicistiska drag i form av det kraftiga takutsprånget med huvudgesims, naturstenssockel och entréparti med kalkstenstrappa i rustikhuggen sten. Det finns många välbevarade ursprungliga detaljer, bl.a. det fribärande skärmtaket, den fernissade ekdörren med kvadermönster, som återfinns vid flera samtida hus i denna del av köpingen samt ospröjsade tvåluftsfönster med hörnjärn. Mot söder har det i senare tid tillkommit en balkong som i proportion och materialbruk bryter mot husets övriga arkitektoniska kvaliteter. Typisk för området och tiden är de kalkstensmurade grindstolparna med smidesgrind, samt trädgården med uppvuxna träd, gräsmatta och kalkstensläggningar.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1936

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 15

Björken 8

Björken 8

Björn 1

Värdebeskrivning:

Huset uppfördes år 1871/72 som fattighus och är en av köpingens äldsta bevarade byggnader. Fr.o.m. 1881 blev det Mörbylångas första flerfamiljshus och kallades då "Stiftelsen". Under 1940-talet tillbyggdes och renoverades byggnaden, bl.a. spritputsades den ursprungligen panelklädda fasaden. Knutar och fönsteromfattningen slätputsades. Takåsens ändträ överputsades men är fortfarande synlig. Huset har en pardörr från 1800-talets senare hälft samt välbevarade 6-delade träfönster, som kan vara från 1920-talet. 1989 gjordes byggnaden om till enfamiljshus där även planlösningen ändrades. Den ursprungliga parstuguplanen i två våningar kan dock fortfarande utläsas i fasaden. Till fattighusets viktigaste bevarandevärda årsringar hör 1940-talet. Från den tiden härstammar även den välbevarade längan med garage och uthus utmed fastighetens östra tomtgräns. Trädgården omgärdas av en låg kalkstensmur och häck.

Byggnaden representerar en ovanlig byggnadstyp i Mörbylånga köping och har trots senare ändringar särskilt högt kulturhistoriskt värde. Som tidigare fattighus har den dessutom lokal- och socialhistoriskt värde. Byggnadens placering utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Björn 1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Sällsynthet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

1871-72

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hantverksgatan 6

Björn 1

Björn 2

Värdebeskrivning:

Bostadshus som enligt 1976-års inventering ska vara från 1880-talet. Kan i kärnan vara äldre, på stadsplanen från 1879 finns ett bostadshus på samma ställe. Kraftigt renoverat och tillbyggt, men med några äldre drag bevarade, bl.a. entrédörren ut mot gatan, det tvåkupiga tegeltaket och snickarglädjen utmed takfot och vindskivor samt taktäckning med tvåkupigt tegel. Husets volym och proportioner, som är tidstypiska för stadsgårdar från 1800-talets slut, är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av fönstren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Björn 2 forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1880-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hantverksgatan 8

Björn 2

Björn 3

Värdebeskrivning:

Autentiskt sekelskifteshus uppfört 1890 i schweizerstil med tillhörande uthus. Bostadshuset byggdes ursprungligen som tvåfamiljshus och byggdes om 1959/60 till enfamiljshus. Både bostadshus och uthus är välbevarade och goda representanter för sekelskiftets panelarkitektur med fasader klädda med både stående och lig-gande hyvlad panel, smäckra takutsprång och profilerade taktassar. Fönstren är ospröjsade tvåluftsfönster från 1900-talets första hälft och har hög kvalitet. Bostadshusets kattvindsfönster samt uthusets 6-delade fönster är ursprungliga. På fastigheten finns även ett välbevarat, tidstypiskt garage från 1930-talet som har bevarandevärde. Trädgården har äldre frukträd och avgränsas med häck och plank mot gatan. Fastigheten utgör en välbevarad helhet och byggnadernas placering utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Björn 3 forts.

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

1890

Typ:

Villa

Stil:

Schweizerstil

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Esplanaden 5

Björn 3

Björn 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och om- och tillbyggd villa med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Var ursprungligen reveterad. Husets träfönster är dock ursprungliga och har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Björn 4 forts.

Klassificering:

Gul

Datering:

1910-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Esplanaden 7

Björn 4

Björn 5

Värdebeskrivning:

Bostadshus från 1800-talets slut på hög grund med sadeltak och takupa. I källaren har det tidigare funnits en kopparslagarverkstad. Var ursprungligen reveterad och fick sina nuvarande fönster och takkupor vid en totalrenovering 1948. Troligen flyttades då även ingången från gatan till trädgårdssidan. Huset kläddes efter 1976 med träpanel och taket lades om med nytt tvåkupigt tegel. Har byggnadshistoriskt värde som en av de äldre byggnaderna i gamla köpingen, men låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. En mer tidstypisk återställning av husets 40-talsprägel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck. Byggnadens tidstypiska volym med sadeltak har positiv betydelse för stadsbilden. Placering utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Björn 5 forts.

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1800-talets slut

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Esplanaden 9

Boken 2

Värdebeskrivning:

Trävilla i funkisstil med drag från 20-talsklassicismen. Klassicistiska element är bl.a. de 6-delade fönstren med hörnjärn som placeras helt symmetrisk i fasaden och det kraftiga takutsprånget med profilerade lister. Till de funktionalistiska karaktärsdragen hör den kubformade volymen med flackt valmtak samt entrépartiet med det fribärande skärmtaket och den enkla trappuppgången med järnräcke. Detaljer och helhet är synnerligen välbevarade.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Autenticitet

Boken 2 forts.

Klassificering:

Blå

Datering:

1930-tal

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 14

Boken 2

Boken 3

Värdebeskrivning:

Byggnaden består av två huskroppar i tegel som är sammanbundna med en lägre trälänk. Iögonfallande är den stora variationen av olika volymer och takvinklar, den högkvalitativa tegelarkitekturen med fina mönstermurningsdetaljer, den funktionalistiska fönstersättningen med en väldigt sluten fasad mot gatan, där fönstren satts efter behov. Taket har nästan inget takutsprång och smäckra dimensioner på vindskivor. På fastigheten bedrivs sedan 1930-talet genomgående snickeriverksamhet. Verkstaden ligger i fastighetens södra del. Byggnaden är i byggnadsminnesklass.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Boken 3 forts.

Datering:

1955

Typ:

Villa; Verkstad

Stil:

Modernism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 16

Boken 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad och tillbyggd villa. Husets träfönster, trappa och taktäckning med tvåkupigt tegel är ursprungliga och har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym med sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Välbevarat garage från 1950-talet med bevarandevärde. Tidstypisk perenpträdgård med häck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1934

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 17

Boken 6

Värdebeskrivning:

Funkisvilla från 1932 som idag präglas enhetligt av en renovering gjord under 1970-talet, vilken i sig har ett kulturhistoriskt värde. En mer tidstypisk anpassning av balkongen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1932

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 13

Dansken 1

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör, men tillhör gamla köpingens äldre bebyggelse och har som sådan byggnadshistoriskt värde. Dessutom ett visst lokalhistoriskt värde – det har funnits slakteri och butik på fastigheten 1908-1963. Ett välbevarat uthus från den tiden ligger utmed Hamngatan. Placering av byggnaderna utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1908

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hantverksgatan 2

Dansken 2

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverat och tilläggsisolerat bostadshus från sekelskiftet 1900. Fönsterindelningen tyder på en renovering under 1900-talets andra kvartal då huset fick ospröjsade treluftsfönster. Nu bytt mot spröjsade bågar. Välbevarat tvåkupigt tegeltak och tidstypisk trappa med smidesräcke. Husets volym och proportioner är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av ingångsdörren och fönstren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1900

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 18

Dansken 1

Dansken 1

Dansken 2

Dansken 3

Dansken 3

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverat bostadshus från sekelskiftet 1900 som under en tid var caféet Strandkonditoriet. Byggnaden har liggande panel, med stående panel i bröstning. Burspråk och ett väl bevarat tak med profilerade taktassar och tvåkupigt tegel. Entrédörren och fönstren är nya. Fönstren var ursprungligen korspostfönster. Husets volym och proportioner är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1900

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 20

Dansken 4

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppförd kring 1880 och fungerade t.o.m. 1930-talet som fattighus. Under 1930 talet användes den delvis som epidemijukhus för barn. Byggnaden var ursprungligen reveterad men totalrenoverades kring 1970 och fick då mexitegelfasader och trägavlar. Som tidigare fattighus har byggnaden högt samhällshistoriskt, socialhistoriskt och lokalhistoriskt värde men låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Husets volym och proportioner är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Dansken 4 forts.

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1880

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Esplanaden 1

Draken 1

Värdebeskrivning:

Mindre stadsgård med uthus som tidigare hade portskjul mot Hantverksgatan. Fasaderna är klädda med ljusmålad panel, taket täckt med tvåkupigt tegel. Fönstren är ospröjsade tvåluftsfönster och har hög 1930-40-talskvalitet. Tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen ut med gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 7

Draken 2

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga av parstugutyp som uppfördes före 1879. Fasaderna är klädda med rödfärgad locklistpanel, taket täckt med tvåkupigt tegel. Fönstren är tvåluftsfönster med tre rutor i varje båge, dörren är en enkel tvådelad paneldörr. Byggnadens exteriör har stort äkthetsvärde. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

Före 1879

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 9

Draken 4

Värdebeskrivning:

Bostadshuset uppfördes 1910 av virkeshandlare Josefsson som tidigare hade sin brädgård på denna fastighet. Därför ett visst lokalhistoriskt värde. Tillhör gamla köpingens äldre bebyggelse men är kraftigt renoverad, om- och tillbyggd med nya fönster och entrétak. Bevarad sekelskiftskaraktär med liggande panel, nederst stående, smäckra takutsprång med profilerade taktassar samt välbevarat tegeltak med tvåkugigt lertegel. Villans tidstypiska volym med frontespis och tornbyggnad är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaderna utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. Fint tidstypiskt spjälstaket.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1910

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 8

Draken 4

Draken 5

Draken 6

Draken 5

Värdebeskrivning:

Byggnaden är i en våning med inredd vind och sadeltak, tillbyggd åt söder, klädd med locklistpanel. Huset uppfördes före 1879 och tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen. Den representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Huset renoverades och tillbyggdes troligen under 1900-talets andra kvartal och fick då ospröjsade fönster. Dessa är nu bytta mot 6-delade träfönster med hörnjärn som har hög 1920-30-talskvalitet. Fasaden är tilläggsisolerad, tegeltaket bytt mot svarta betongpannor. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk taktäckning med tvåkupigt lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Tidigt 1800-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 11

Draken 6

Värdebeskrivning:

Parstuga från 1895 i 1 våning med sadeltak, utbyggt åt gården 1943 och 1965. Ursprunglig pardörr bytt mot en enkeldörr i karrosseripanel, troligen under 1940-talet. Träfönster som har hög 1920-40-talskvalitet. Välbevarad helhetsmiljö med äldre trädgård med fruktträd och gårds- hus, som tidigare användes som snickarverkstad. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet, Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1895

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 10

Draken 7

Värdebeskrivning:

Parstuga i 1 våning med sadeltak, trol. uppförd vid 1800-talets mitt, troligen renoverad och tillbyggd åt norr runt sekelskiftet. Byggnaden fick då sin klassicistiska prägel med panelklädda fasader, markerade hörn och småspröjsade fönster. Några äldre träfönster från den tiden är bevarade, de andra bytta mot fönster med samma spröjsning. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Draken 7 forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1800-talets mitt

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Esplanaden 3

Duvan 1

Värdebeskrivning:

Nationalromantisk villa från 1925, byggd i vinkel med högrest halvvalmat mansardtak och små takkupor. Husets tak är ett av de vackraste av den typen i Mörbylånga samhälle, med mycket smäckra dimensioner och en stark utpräglad kurvartur. Taket har särskilt högt bevarandevärde. Även de ursprungliga kattvindsfönstren, den rustika naturstentrappan samt grindstolparna med järngrind har bevarandevärde. Byggnaden har i övrigt genomgått en del kraftiga ändringar med en tillbyggnad åt norr samt nya fönster och entrédörr. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1925

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 11

Duvan 2

Värdebeskrivning:

Villans tidstypiska volym med brutet tak och högrest gavel är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 13

Duvan 2

Duvan 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd. Villans tidstypiska volym med sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1909

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 17

Duvan 5

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd. Träfönster som har hög 1930-50-talskvalitet. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1910

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 19

Duvan 4

Duvan 5

Eken 1

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en av fem affärs- och bostadshus i kvarteret Eken som bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs Köpmangsgatan. Byggnaderna uppfördes mellan åren 1950 och 1965 och rymmer affärslokaler i bottenvåningen och bostäder i övervåningen. Gemensamt för byggnaderna är även gestaltningen i modernistisk stil, med kubiska volymer och sadeltak. Skyltfönstren och entrén är riktade mot gatan. Framför husen finns parkeringsplatser för kunder. Som sammanhängande grupp längs med Köpmangsgatan har dessa byggnader som helhet stora miljöskapande värden. Affärsbyggnaden på Eken 1:1 har många välbevarade detaljer, bl.a. två skyltfönster i trä, ospröjsade tvåluftsfönster i trä samt entrépartiet med trädörr och omfattning i tegel. Delar av fasaden har dock ändrats, bl.a. har fönstren till höger om entrén satts igen, samt några fönster är bytta mot moderna plastfönster i avvikande dimension. Husets tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Fasadgestaltningen med skyltfönster är betydelsefull för upplevelsen av Köpmangsgatan som handelscentrum.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Eken 1 forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Pedagogiskt värde; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1950-tal

Typ:

Affärshus; Bostad

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Köpmangsgatan 18

Eken 1

Eken 2

Värdebeskrivning:

Flerbostadshus från 1950-talet som i princip är oförändrat sedan det uppfördes. Ligger i ett område med endast enfamiljshus. Stilistisk ligger det i linje med de funktionalistiska affärshusen längs med Köpmangatan. Till de karaktäristiska detaljerna hör den tunga volumnen, det flacka sadeltaket och den sparsamma fönstersättningen med helt fönsterlösa gavlar. Entrepertiet är ursprungligt med fribärande skärmtak och ingångsdörr i trä med infärgat glas samt enkel trappa med smidesräcke. I källaren finns ett garage med infart från söder. Soporumsdörr och garageport antas vara ursprungliga. Bostadshuset är i sitt avskalade formspråk ett representativt exempel på 1950-talets flerbostadsbygge som hör tätt ihop med de samtida affärs- och bostadshusen i kvarteret.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1950-tal

Typ:

Flerbostadshus

Stil:

Modernism

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Skansgatan 1

Eken 2

Eken 6

Eken 6

Eken 6

Eken 4

Värdebeskrivning:

Fastigheten omgärdas av en högt uppvuxen häck och byggnaden är så gott som osynlig från gatan. Bevarandevärdet är därför svårt att bedöma. Entrédörren med kvader är ursprunglig och återfinns vid flera samtida hus i denna del av köpingen. Den var ursprungligen i fernissad ek och är nu svartmålad. Trappan är i kalksten. Entrédörren och trappan har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym är bevarad och skulle ha positiv betydelse för stadsbilden om det fanns mer insyn till tomten.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Skolgatan 21

Eken 6

Värdebeskrivning:

Sällsynt välbevarat egnahemshus från 1950-talet i gult tegel med rött sadeltak. Till de viktigaste bevarade detaljerna hör ospröjsade tvåluftsfönster med hörnjärn, entré med skärmtak, ingångsdörr i fernissad ek och sexkantiga hallfönster, den smäckra balkongen som är klädd med småsinusplåt, burspråket i karosseripanel samt det tvåkupiga tegeltaket. Vid inventeringen präglades byggnaden av nedsatt underhåll. En framtida renovering bör utföras med stor hänsyn till husets ursprungliga detaljer och materialbruk.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Fogelbergsgatan 2

Eken 4

Eken 7

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en av fem affärs- och bostadshus i kvarteret Eken som bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs Köpmangatan. Byggnaderna uppfördes mellan åren 1950 och 1965 och rymmer affärslokaler i bottenvåningen och bostäder i övervåningen. Gemensamt för byggnaderna är även gestaltningen i modernistisk stil, med kubiska volymer och sadeltak. Skyltfönstren och entrén är riktade mot gatan. Framför husen finns parkeringsplatser för kunder. Som sammanhängande grupp längs med Köpmangatan har dessa byggnader som helhet stora miljöskapande värden. Affärsbyggnaden på Eken 7 har många välbevarade detaljer, bl.a. två skyltfönster, en indragen entré med snedställda dörrar, entréomfattning av rött tegel samt en stor klocka, som berättar om att huset tidigare inrymde urmakeri. I butiken bredvid var det smyckesaffär. Byggnadens ursprungliga ospröjsade tvåluftsfönster i trä har bytts mot perspektivfönster. Husets tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Fasadgestaltningen med skyltfönster är betydelsefull för upplevelsen av Köpmangatan som handelscentrum. En mer tidstypisk anpassning av fönstren i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Eken 7 forts.

Värden forts:

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1950-tal

Typ:

Affärshus; bostad

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Köpmangatan 20

Eken 7

Eken 8

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en av fem affärs- och bostadshus i kvarteret Eken som bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs Köpmansgatan. Byggnaderna uppfördes mellan åren 1950 och 1965 och rymmer affärslokaler i bottenvåningen och bostäder i övervåningen. Gemensamt för byggnaderna är även gestaltningen i modernistisk stil, med kubiska volymer och sadeltak. Skyltfönstren och entrén är riktade mot gatan. Framför husen finns parkeringsplatser för kunder. Som sammanhängande grupp längs med Köpmangatan har dessa byggnader som helhet stora miljöskapande värden. Affärsbyggnaden på Eken 8:1 har många välbevarade detaljer, bl.a. ursprungliga ospröjsade tvåluftsfönster i trä och entrépartiet med skärmtak och omfattning i tegel. Byggnaden har inget bevarat skyltfönster och det kunde inte utrönas hur byggnaden användes. Husets tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Eken 8 forts.

Värden forts:

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Pedagogiskt värde; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1952

Typ:

Affärshus; Bostad

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Köpmangatan 22

Eken 9

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en av fem affärs- och bostadshus i kvarteret Eken som bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Köpmangatan. Byggnaderna uppfördes mellan åren 1950 och 1965 och rymmer affärslokaler i bottenvåningen och bostäder i övervåningen. Gemensamt för byggnaderna är även gestaltningen i modernistisk stil, med kubiska volymer och sadeltak. Skyltfönstren och entrén är riktade mot gatan. Framför husen finns parkeringsplatser för kunder. Som sammanhängande grupp längs med Köpmangatan har dessa byggnader som helhet stora miljöskapande värden.

Affärsbyggnaden på Eken 9:1 uppfördes mellan 1963 till 65 som den sista i gruppen som i övrigt uppfördes under 1950-talet. Den skiljer sig i sin yttre gestaltning tydligt från de andra. Fasaderna är inte vitputsade utan i rött tegel, taket är täckt med svarta betongpannor, fönstren är perspektivfönster med mörkbruna bågar och inte längre ospröjsade tvåluftsfönster. Entrépartiet består av en fernissad ekdörr och ett glasblocksparti med ursprunglig, utanpåliggande blåfärgad glasmosaik. Även butiksdörren och skyltfönstret är i ek och skyddas av ett skärmtak i plåt. I väster ansluter ett garage som är något indraget från fasaden och liksom huset i rött tegel. Garageporten är i mörkt trä.

Bortsett från perspektivfönstren, som enligt fastighetsägaren har bytts någon gång, är Eken 9:1 i helt oförändrat skick sedan 1965. Materialen och utförandet är genomgående av hög kvalitet och i renodlat 60-talsdesign. Detta gäller även för alla ytskikt i butiken, såsom kakel och golvklinker, samt armaturer och butiksinredning. Byggnaden är ett sällsynt välbevarat exempel för modernistiskt 60-talsarkitektur samt för tidens butiksutformning och handelskultur. Byggnaden har höga arkitektoniska värden. Den håller byggnadsminnesklass och bör bevaras så oförändrat som möjligt.

Eken 7 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-
het; Pedagogiskt värde

Klassificering:

Blå

Datering:

1963-65

Typ:

Affärshus; bostad

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

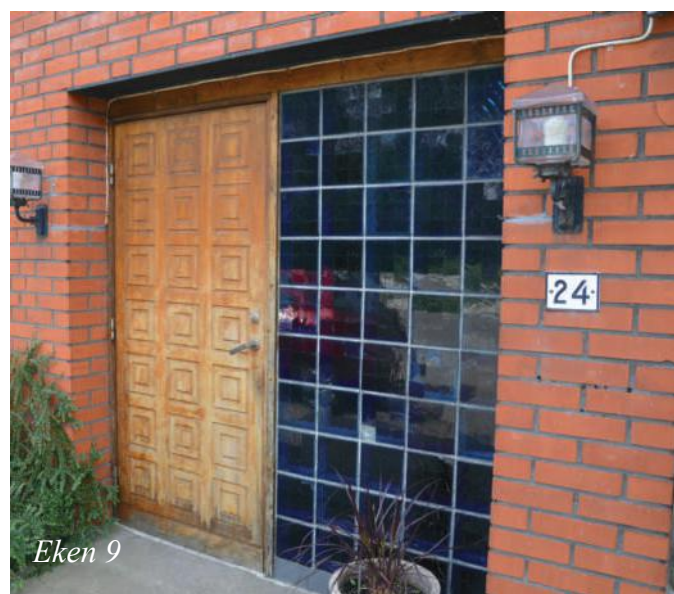
Folkhemsbygge

Adress:

Köpmangatan 24

Eken 9

Eken 10

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en av fem affärs- och bostadshus i kvarteret Eken som bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs Köpmangatan. Byggnaderna uppfördes mellan åren 1950 och 1965 och rymmer affärslokaler i bottenvåningen och bostäder i övervåningen. Gemensamt för byggnaderna är även gestaltningen i modernistisk stil, med kubiska volymer och sadeltak. Skyltfönstren och entrén är riktade mot gatan. Framför husen finns parkeringsplatser för kunder. Som sammanhängande grupp längs med Köpmangatan har dessa byggnader som helhet stora miljöskapande värden.

Affärsbyggnaden på Eken 10:1 har många välbevarade detaljer, bl.a. skyltfönstret i trä, den breda stentrappan framför entrén till butik och bostadsdelen, de ospröjsade tvåluftsfönster i trä samt skärmtaket över entrén till bostadsdelen. Entrédörrarna har bytts mot moderna standarddörrar. Ett badrumsfönster på övervåningen är bytt mot ett plastfönster i avvikande dimension. Husets tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Fasadgestaltningen med skyltfönster är betydelsefull för upplevelsen av Köpmangatan som handelscentrum. En mer tidstypisk anpassning av entrédörrarna i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Pedagogiskt värde; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Eken 10 forts.

Datering:

1950-tal

Typ:

Affärshus; Bostad

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Köpmangatan 26

Finken 1

Värdebeskrivning:

Bostadshus från 50-talet med sadeltak och plåtklädd fasad. Byggnaden har trots omfattande tillägg från 1970-talet bevarat sin 50-talskaraktär. Tvåluftsfönstren i trä, entrédörren från 1960/70-talet och det tvåkupiga tegeltaket har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 23

Finken 2

Värdebeskrivning:

Tidstypisk 1950-talsvilla med sadeltak i tegel med bred takkupa, murad veranda med kalkstenstrappa samt garage i källaren. Några ändringar i gatufasaden i form av två nyare verandadörrar. I övrigt välbevarad med ursprungliga träfönster med hörnjärn, reveterad fasad och tvåkupigt tegeltak, murade grindstolpar och järngrind. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

1951

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 25

Finken 5

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad fasad, låga äkthetsvärden i befintlig exteriör, men välbevarad trappa, skärmtak och taktäckning med tvåkupigt tegel. Tidstypiska grindstolpar i räfflat gult tegel med järngrind. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 31

Flugan 1

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd. Välbevarat brutet tak täckt med tvåkupigt tegel. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Fågelvägen 1 A

Flugan 3

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd med låga äkthetsvärden i exteriören. Välbevarad betongtrappa med järnräcke och brutet tak täckt med tvåkupigt tegel. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 1

Flugan 1

Flugan 3

Flugan 8

Värdebeskrivning:

Stor äldre tomt belägen söder om Köpmansgatan vid infarten till samhället. På tomten finns ett bostadshus från tidigt 1900-tal, en äldre uthuslänga samt ett litet garage utmed vägen. Bebyggelsen utgör en välbevarad helhet och har stora miljöskapande värden. Bostadshuset är en trävilla som gestaltades enligt tidens stilideal jugend. Till de utmärkande detaljerna hör det brutna tegeltaket med stark kurvatur och smäckra dimensioner, den ljusmålade locklistpanelen och glasverandan i husets ena hörn som har fönster och pardörr med småspröjsat, rundat överljus. Även husets ospröjsade korspostfönster är ursprungliga och typiska för den typen byggnader med enklare fasader. Bostadshuset är mot väster tillbyggt med en lägre byggnad med flackt valmat tegeltak och ovanpåliggande nyare balkong. Det rekommenderas att vid tillfälle byta träräcket mot ett mer tidsenligt och smäckert räcke. Uthuslängan består av två byggnader och dess och är typisk för 1900-talets småbruk. Garaget är en liten byggnad med sadeltak som ligger direkt vid vägen. Det vittnar om en tid då Köpmangatan inte var lika trafikerad som idag.

Flugan 8 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Sällsynthet; Kvalitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1910-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Köpmangatan 46

Getingen 1

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad och tilläggsisolerad funkisvilla med låga äkthetsvärden i exteriören, men de ursprungliga ospröjsade en- och tvåluftsfönstren samt stuprören med raka vinklar finns kvar. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1939

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Benkroken 1

Getingen 1

Gästgivaren 5

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes av Ölandsbanken och används sedan 2018 som företagshus. Den ursprungliga strama fasadindelningen med slutna tegelytor och stora fönsteröppningar mot gatan har förvanskats med en tillbyggnad framför entrén. Med sin funktionalistiska form och den röda tegelfasaden ingår byggnaden i en grupp av väldig olika affärshus längs Köpmangatan som uppfördes mellan 1958 och 1970-talet och som knyts ihop genom sin funktion och det gemensamma materialet rött tegel. Byggnaden har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Samhällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1960-tal

Typ:

Affärshus; lägenheter

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 15

Gästgivaren 5

Gästgivaren 6

Värdebeskrivning:

Bostadshuset från sekelskiftet, med sadeltak, frontespis, markerade hörn, filigransnickarglädje utmed takfot och vindskivorna. En detalj som återkommer vid flera byggnader i köpingen är de rundade hörnen som tillverkades av äldre segelmaster. Den hyvlade panelen och det smäckra taket med tvåkupiga tegel har högt bevarandevärde. De flesta fönstren är från 1930-40-talet med valsat glas och håller högt kvalitet. På fastigheten hör dessutom ett äldre bevarandevärdt uthus. Villans tidstypiska volym och placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för upplevelsen av gatumiljön.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1900

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 3

Gästgivaren 7

Värdebeskrivning:

Sekelskiftsvilla i träpanel med högrest helvalmat brutet tegeltak, takkupor, glasveranda, balkong samt åttkantigt hörntorn med komplicerat plåttak. Tidstypiska korspostfönster i trä med hörnjärn och ospröjsade övre lufter. Entrédörren på södra sidan är bytt mot en modern standarddörr. Byggnaden är den enda storskaliga villan i denna del av köpingen och har stora arkitektoniska och miljöskapande värden. En mer tidstypisk anpassning av entrédörren i stil, material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

Tidigt 1900-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 1

Gästgivaren 7

Gästgivaren 7

Gästgivaren 7

Gästgivaren 8

Värdebeskrivning:

Ett av de äldre affärshusen i köpingen med väldigt markant placering i hörnet Köpmangatan-Österlånggatan. På gården drevs 1918-38 slakteri med butik mot gatan, från 1938 till ca 1985 var huset Snabelströms möbelaffär. Dessutom drevs i byggnaden olika andra verksamheter bl.a. modist, urmakeri, fotoaffär och restaurang. Kraftigt renoverat, om- och tillbyggt med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Den konstnärliga putsutsmyckningen mot gatan har estetiska värden. Gårdshuset har bevarandevärde. Byggnadens ursprungliga volym med sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1909

Typ:

Affärshus; lägenheter

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 9 A

Gästgivaren 9

Värdebeskrivning:

Ett av köpingens affärshus från sekelskiftet. Kraftigt renoverat och ombyggt, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Perspektivfönstren i trä, skyltfönster och dörrar ut mot gatan samt den äldre gårdsbebyggelsen har dock bevarandevärde. Skyltfönstren berättar fortfarande om husets funktion som affärshus och affärlivet som etablerade sig under 1900-talets första hälft utmed Köpmangatan. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1900

Typ:

Affärshus; lägenheter

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 11

Gästgivaren 8

Gästgivaren 8

Gästgivaren 9

Gästgivaren 9

Gästgivaren 9

Gästgivaren 10

Värdebeskrivning:

Affärs- och bostadshus i rött tegel med brutet pulpettak, täckt med eternitshingle och plåt. Tillbyggd 1965. Iögonfallande är det fina murningsarbetet med djupa horisontella putsfogar som ger fasaden en livfull randig yta med stort djup. Fasaderna präglas i övrigt av den funktionalistiska fönstersättningen med väldigt slutna gavlar och genombruten gatufasad, där fönstren satts efter behov: Stora perspektivfönster vid bostadens balkong, små trapphusfönster och inbjudande skyltfönster. Materialvalet är genomgående av hög kvalitet och det finns många välbevarade detaljer, bl.a. skyltfönstren med inramning i rostfritt stål, fasadbeklädnad i mörkbrun klinker, balkongräcket av plåt och smide. Entrédörren och pivotfönstren på övervåningen är inte ursprungliga. Med sin funktionalistiska form och den röda tegelfasaden är byggnaden den första av en grupp av väldigt olika affärshus längs med Köpmangatan som uppfördes mellan 1958 och 1970-talet och som knyts ihop genom sin funktion och det gemensamma materialet rött tegel. Byggnaden har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Fasadgestaltningen med skyltfönster är betydelsefull för upplevelsen av Köpmangatan som handelscentrum.

Gästgivaren 10 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

1958

Typ:

Affärshus; bostad

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 13

Göta 2

Värdebeskrivning:

Köpingens tidigare samskola, som efter skolans nedläggning blev omgjord till bostadshus. Byggnaden är i panelarkitektur, tillbyggd åt söder. Utbyggnaden åt öster var ursprungligen en glasveranda med spröjsade fönster och glasdörr i schweizerstil. Till de stiltypiska detaljerna hör bl.a. den liggande panelen, sadeltaket med takkupor, det smäckra takutsprånget med profilerade taktassar och korspostfönster med ospröjsade övre lufter. Byggnaden har höga arkitektoniska kvaliteter och den något ovanliga men ursprungliga volymen är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Att återskapa glasverandan och balkongen åt öster skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Göta 2 forts.

Förstärkande värden:

Representativitet; Ålder; Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1910

Typ:

Villa

Stil:

Schweizerstil

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Esplanaden 10

Göta 2

Göta 3

Värdebeskrivning:

Bostadshus i panelarkitektur med tegeltak och många välbevarade stiltypiska detaljer, bl.a. den liggande panelen, korspostfönstren med hörnjärn och munblåst glas, det smäckra takutsprånget med profilerade taktassar. Farstuvisten med entrén och stentrappa är troligen något senare men välanpassad till helheten. Entrédörren är bytt. Huset har en tillbyggnad mot väster.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1916

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 12

Göta 3

Göta 5

Värdebeskrivning:

Liten parstuga i 1,5-plan med sadeltak uppförd 1862. En tidigare liten glasveranda med valmat tak och en segmentbågig takkupa blev senare om- och påbyggd med frontespis och balkong. Äldre träfönster med hörnjärn samt tegeltaket med tvåkupigt tegel har högt värde. Huset tillhörde bebyggelsen i det gamla fiskeläget i Kalvhagen som integrerades i köpingens utvidgning mot söder. En mer tidstypisk anpassning av balkong och glasveranda skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Ålder; Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1862

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Storgatan 17

Göta 5

Göta 6

Värdebeskrivning:

Högräst byggnad på hög sockel i klassicistisk stil som uppfördes 1922 av byggmästare Stålman som flerbostadshus åt Mörbylånga kommun. Byggnadens gatufasad har ett starkt betonat mittparti med frontespis och portal med pardörr och klassisk inramning med pilastrar, arkitrav och tympanon. Fönsterindelningen är ursprunglig, med korspostfönster med ospröjsade övre lufter, fönstren har dock bytts mot nya. Taket är täckt med svarta betongpannor. På trädgårdssidan är huset tillbyggt med flera altaner i tryckimpregnerat virke. Husets ursprungliga volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör ett dass från 1922 som har högt kulturhistoriskt värde och bör restaureras och återställas. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Göta 6 forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1922

Typ:

Flerbostadshus

Stil:

Schweizerstil

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Villagatan 3

Göta 6

Göta 7

Värdebeskrivning:

Nationalromantisk villa, uppfört av byggmästare Stålman 1912/13. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Göta 7 forts.

Datering:

1912-13

Typ:

Villa

Stil:

Nationalromantik

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Esplanaden 6

Göta 7

Herkules 2

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes 1836/37 som ett av de första husen i gamla köpingen. Sitt nuvarande utseende fick huset troligen under 1920/30-talet, då den byggdes om i klassicistisk stil. Troligen flyttades då även entrén från gatusidan till gårds- sidan. Karaktäristiskt för tjugotalsklassicismen är den ljusa panelklädda fasaden med markerade hörnpilastrar, de ospröjsade korspostfönstren med hörnjärn, burspråket, det brutna tegeltäckta taket med en liten takkupa samt vindsfönstren med dekorativt klassiskt halvrund (s.k. lunett- fönster) och rund (s.k. oxöga) form. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatu- miljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800- talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Herkules 2 forts.

Förstärkande värden:

Autenticitet; Representativitet; Ålder; Kvalitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1836-37

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 2

Herkules 2

Herkules 3

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga av parstugutyp som finns utsatt på karta från 1823. Den är en av de äldsta byggnaderna i köpingen. Fasaderna är klädda med rödfärgad panel, taket täckt med tvåkupigt tegel. Fönstren är tvåluftsfönster med tre rutor i varje båge, dörren en smal pardörr. Huset är tillbyggt på baksidan med en stor länga som inte syns från gatan. Stugans ursprungliga volym är bevarad. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Representativitet

Herkules 3 forts.

Klassificering:

Grön

Datering:

1823

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 5

Herkules 3

Herkules 3

Herkules 4 (1)

Värdebeskrivning:

På fastigheten finns ett bostadshus samt uthus och garage. Bostadshuset och nuvarande garaget är byggnader som finns utsatt på karta från 1879. Uthuset tillkom efter 1921. Bostadshuset är en enkelstuga i en våning med sadeltak. Vid en modernisering år 1939 flyttades ingången från Hamngatan till gårdssidan. Fönstren är moderna pivotfönster med låtsasspröjs. Taket är täckt med tvåkupigt tegel och har bevarandevärde. Garaget är troligen det ursprungliga uthuset, som byggdes om med ny port och täcktes med plåttak. Bebyggelsen på fastigheten tillhör de äldsta husen i gamla köpingen och har höga kulturhistoriska värden. Byggnadernas tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaderna utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av fönster, garageport och garagetak i form, material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 3

Herkules 4 (2)

Värdebeskrivning:

Se Herkules 4 (1)

Värden:

Se Herkules 4 (1)

Förstärkande värden:

Se Herkules 4 (1)

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1880

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 3 B

Herkules 6

Värdebeskrivning:

Den s.k. Fogelbergska-Nyqvistska gården var vid 1800-talets slut en ren bondgård. Flera av köpingens framträdande personligheter har bott här, bl.a. vinhandlaren Widberg, garvaren Fogelberg, bokhandlaren Nyquist. Fastigheten består av flera ihopbyggda byggnader – bostadshus, bryggshus och lada. Trädgården är äldre med rundlar och gångar.

Bostadshuset i hörnet Köpmangatan/Västerlånggatan ska ha flyttats dit från Småland 1827/28 och var då ett av de första och förnämsta husen i köpingen. Här bodde första ordningsmannen. Bostadshuset är en enkelstuga i två våningar med träpanel och tegeltäckt sadeltak. Husets yttre gestaltning följer 1920/30-talets klassicistiska ideal, med 6-delade fönster och markerade hörnpilastrar. Bostadshuset är tillbyggd mot väster med en vinkelbyggnad i 2 våningar och ihopbyggd med bryggshuset som uppfördes under 1840-talet. Bryggshuset är uppfört i en våning med en hög sockelvåning av putsad sten och träpanel på övre delen. Sadeltaket är täckt med papp. Fönstren är småspröjsade på gatusidan, 6-delade på gårdssidan. På gatusidan finns en pardörr med klassicistisk inramning i puts.

Ladan är sammanbyggd i vinkel med bryggshuset. När djurhållningen i köpingen förbjöds under 1930-talet, byggdes den om till bostäder. Den fick då sitt brutna tak, trapphusen mot väster och frontespis mot öster. De 6-delade träfönstren är från den tiden. Norr om ladan (på fastighet HERKULES 5:1) ligger ytterligare en ekonomibyggnad, som tidigare sträckte sig längs tomtens hela norra gräns. Östra delen är dock numera riven.

Byggnaderna på fastigheten har både var för sig och som helhet högsta kulturhistoriska värde. Alla byggnader finns med på stadsplanen från 1879 och hör därmed till köpingens äldsta bebyggelse. Fastigheten är dessutom köpingens enda större bondgård med nästan fullständigt bevarad bebyggelse och vittnar om en tid då fastigheterna användes som stadsgårdar och jordbruksfastigheter.

Herkules 6 forts.

På grund av gårdsanläggningens höga byggnadshistoriska, samhällshistoriska och lokalhistoriska värden är fastigheten Herkules 6:1 i byggnadsminnesklass. Placeringen utmed gatan är i tillägg mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Ålder; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1827-28

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 4

Herkules 6

Herkules 6

Herkules 6

Herkules 6

Herkules 6

Herkules 7

Värdebeskrivning:

Bostadshus från 1938, tilläggsisolerat och kraftigt renoverat med nya fönster, entréparti och trappa. På södra sidan finns en veranda i kalksten som håller hög kvalitet. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1938

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Järnvägsgatan 6

Herkules 7

Herkules 7

Herkules 7

Herkules 8

Värdebeskrivning:

Typisk stadsgårdsstruktur. Väl bevarad trots vissa förvanskningar. Personkoppling till konstnären Sven-Bertil Svensson.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Personhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1870-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hamngatan 1

Hjorten 1

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd under 1970-talet med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör, Karakteristisk mur och grindstolpar i kalksten med fin smidesgrind. Uthuset med modernistiska proportioner är miljöskapande. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1900

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Esplanaden 2

Herkules 8

Hjorten 1

Hjorten 2

Värdebeskrivning:

Det s.k. Sparringska huset sägs vara köpingens äldsta hus, byggt på 1700-talet, från början bebott av fattigfolk. Tillhörde bebyggelsen i det gamla fiskeläget i Kalvhagen som integrerades i köpingens utvidgning mot söder 1908. På 1800-talet ägdes stugan av båtskeppare Ahlberg. Stugan såldes sedan till båtsmannen Sven Nilsson Sparring på 1880-talet. Den är en ryggåsstuga med karaktäristisk tillbyggnad av sten. Byggnadsdelen var ursprungligen 40 m² och stendelen något mindre. Stendelen var fähus. Tillbyggdes 1973 åt väster med kök och WC. Huset har under åren tilläggsisolerats och kraftigt renoverats med bl.a. ny panel och taktegel. Det finns därför låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Fönstren på gatusidan är i trä med munblåst glas och har bevarandevärde. Ryggåsstugan har trots stora ändringar mycket höga kulturhistoriska värden. Den tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Stugans karaktäristiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden.

Hjorten 2 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Representativitet; Kvalitet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1800

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Västerlånggatan 22

Hjorten 3

Värdebeskrivning:

Köpingens tidigare provinsialläkarmottagning. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, men byggnadens ursprungliga volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Hjorten 3 forts.

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Bostadshus

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Västerlånggatan 24

Hjorten 3

Hjorten 4

Värdebeskrivning:

Nationalromantisk villa, byggd i vinkel med högre brutet tegeltak. Till de stiltypiska detaljerna hör de uppstickande gavlarna, kombinationen av låga och högresta byggnadskroppar, den rustika trappan, den liggande panelen, markerade hörn och gesimser samt korspostfönstren med småspröjsade övre lufter. Byggnaden har om- och tillbyggs i flera omgångar. Nya byggnadskroppar är gestaltade med liknande material som husets äldsta delar och smälter väl in i miljön. Byggnaden är en viktig representant för den storskaliga villabebyggelse som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet

Hjorten 4 forts.

Klassificering:

Grön

Datering:

1909

Typ:

Villa

Stil:

Nationalromantik

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Västerlånggatan 26

Hjorten 4

Höken 1

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör ett putsat uthus som har bevarandevärde.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1930

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 3

Höken 1

Höken 3

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1936

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Fågelvägen 6

Höken 3

Höken 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med valmat tak och kombination av varierande byggnadskroppar är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1939

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Fågelvägen 8

Höken 6

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1935

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 7

Höken 4

Höken 6

Höken 7

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 5

Kanonen 1

Värdebeskrivning:

Nuvarande bostadshuset uppfördes 1887 som köpingens första skola. Byggnaden inrymde även lärarbostad. Skolan lades ned i samband med det nya skolbygget söder om Esplanaden på 1910-talet. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör även ett uthus i sten med särskilt högt bevarandevärde. Placering av byggnaderna utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av byggnadens kulör, fönstren och entrédörren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1887

Typ:

Skola; Lärarbostad; Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 9

Kanonen 2

Värdebeskrivning:

Bostadshuset uppfördes på 1890-talet i 1,5-plan med sadeltak och frontespis och flera tidstypiska detaljer såsom stående panel med liggande panel i bröstningen, smäckert takutsprång med profilerade taktassar, småspröjsade kattvindsfönster och 6-delade träfönster. Några fönster är igen-satta respektive bytta mot större treluftsfönster. Entrédörren med kvader är från 1940-talet och av samma typ som återfinns vid flera hus i köpingen. Taket är täckt med tvåkupigt tegel. 1902 startades på gården en filial för Oskarshamns bryggeriet. Från den tiden är även den bevarade gårdsbebyggelsen med uthus, bodar och stall. På gården fanns ingen egen tillverkning, utan ölet kom i stora tunnor från bryggeriet och tap-pades upp i buteljer vid filialen. Ölet kördes ut i byarna med häst och vagn. Verksamheten lades ned på 1930-talet. Byggnaden tillhör den äldre bevarade bebyggelsen i köpingen och har höga kulturhistoriska värden. Placering av byggnaden utmed gatan samt den sammanhållna gårdsbebyggelsen är mycket betydelsefull för gatumil-jön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av bostadshusets färgsättning skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Kanonen 2 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1890-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Österlånggatan 8

Kanonen 2

Kanonen 3

Värdebeskrivning:

Liten parstuga från mitten av 1800-talet som ska vara flyttat hit från Småland. Huset finns utmärkt på kartan från 1879. Tillbyggdes 1976, på platsen för tillbyggnaden låg tidigare en bod. Huset har nya fönster och pardörr i äldre stil. Stugan tillhör köpingens äldsta bebyggelse och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kanonen 3 forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1850-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Österlånggatan 6

Kanonen 3

Kanonen 4

Värdebeskrivning:

Bostadshuset uppfördes före 1879 och är en stor parstuga i två våningar med tegeltäckt sadeltak. Huset ska enligt uppgifter från fastighetsägaren vara en äldre prästgård som flyttades från Småland. Kring sekelskiftet gestaltades den i schweizerstil med stående panel med liggande panel i bröstningen, rundade hörn och snickarglädje utefter takfall och vindskivor. Taket är täckt med tvåkupigt tegel och har bevarandevärde. Huset har nya 6-delade fönster och modern pardörr. Byggnaden tillhör den äldre bevarade bebyggelsen i köpingen och har höga kulturhistoriska värden. I huset drevs det skomakarverkstad och en modist hade sina lokaler där. Placering av byggnaden utmed gatan samt den sammanhållna gårdsbebyggelsen är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av byggnadens fönster och färgsättning skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Kanonen 4 forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1800-talets mitt

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 11

Kanonen 4

Kanonen 5

Värdebeskrivning:

Huset uppfördes 1836 och är ett av de äldsta bevarade husen i köpingen. Den är en låg parstuga i två våningar, med flack takvinkel vilken tyder på att huset tidigare hade torvtak. Byggnaden ägdes ursprungligen av tunnbindaren Gustaf Bergman och senare av sonen som var keramik och kakelugnsmakare. Det har funnits en verkstad sammanbyggd med huset, vilken revs 1932. 1933 startades damfrisering i huset. Byggnaden hade ursprungligen gulmålad locklistpanel, men blev 1950 ombyggd och reveterad. Fasaderna spritputsades, knutar och fönsteromfattningar slätputsades. Takåsens ändträ är överputsat men synligt. Entrédörren och några ospröjsade tvåluftsfönster på övervåningen från 1900-talets första hälft är bevarade. Dessa har hög kvalitet. Övriga fönstren är yngre. Som reverterad parstuga i två våningar representerar byggnaden en ovanlig byggnadstyp i Mörbylånga köping och har trots senare ändringar särskilt högt kulturhistoriskt värde. Byggnadens placering utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Kanonen 5 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1836

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 13

Kanonen 5

Kanonen 6

Värdebeskrivning:

Bostadshuset uppfördes på 1880-talet. På fastigheten finns även en välbevarad gårdsbebyggelse med bryggghus och stall från 1800-talets slut. Vid inventeringen 1976 har det funnits schablonmålningar på bryggghusets väggar och eldstadskomplex var bevarat. Bostadshuset är i schweizerstil, i 1,5-plan med sadeltak och frontespis samt flera tidstypiska detaljer såsom stående panel med liggande panel i bröstningen och smäckert taktaksprång. Locklisten har ett avslut i form av en rundbågefris. Fönstren är 6-delade träfönster, entrédörren är från 50-talet i karosseripanel och har 6-kantig glasruta. Taket är täckt med trapsplåt. Byggnaden tillhör den äldre bevarade bebyggelsen i köpingen och har höga kulturhistoriska värden. Placering av byggnaden utmed gatan samt den sammanhållna gårdsbebyggelsen är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av bostadshusets färgsättning och taktäckning med tvåkupigt ofalsat lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Kanonen 6 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1880-talet

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Österlånggatan 10

Kanonen 6

Krögaren 2

Värdebeskrivning:

Konsums sista affärsbyggnad från 1970-talet. Tidstypisk livsmedelsbutik med flackt sadeltak och skärmtak över entrésidan. Karaktäristisk centrumbyggnad med parkeringsfickor framför lokalen, anpassat efter ett motoriserat samhälle. Tidstypiska material som tegel och plåt. Kraftigt till- och ombyggd. Konsumbutiken ingår i en grupp av väldigt olika affärshus längs med Köpmangatan som uppfördes mellan 1958 och 1970-talet och som knyts ihop genom sin funktion och det gemensamma materialet rött tegel. Byggnaden har positiv betydelse för stadsbilden, men intrycket har förvanskats genom ändrad användning och ett materialupplag på den bakomliggande parkeringsplatsen.

Värden:

Samällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Kommersiell byggnad

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 19

Krögaren 3

Värdebeskrivning:

Affärshus uppfört på slutet av 1960-talet som då bl.a. inrymde Systembolaget. Består av två volymer med flacka sadeltak som binds ihop med en arkad. Tidstypiska material som tegel och plåt samt eternit. Välbevarad butiksfrent. Karaktäristisk centrumbyggnad med parkeringsfickor framför lokalen, anpassat efter ett motoriserat samhälle. Byggnaden ingår i en grupp av väldigt olika affärshus längs med Köpmangatan som uppfördes mellan 1958 och 1970-talet och som knyts ihop genom sin funktion och det gemensamma materialet rött tegel. Byggnaden har byggnadshistoriskt och samhällshistoriskt värde samt positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Okänd

Typ:

Kommersiell byggnad

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 17

Kulan 1

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga av parstugutyp som uppfördes före 1850. Fasaderna är klädda med ljusmålad panel, taket täckt med tvåkupigt lertegel. Fönstren är ospröjsade tvåluftsfönster från 1900-talets första hälft och har hög kvalitet. 1935 byggdes stugan ut mot gården med 1 rum. Från 1920-talet till 1950 har det funnits skomakarverkstad i gårdshuset. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

Före 1850

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 3

Kulan 3

Värdebeskrivning:

Bostadshus i en våning med sadeltak som uppfördes under 1830-talet. Huset är tillbyggt åt väster, taket är omlagt med svart tegel. Husets locklistpanel, pardörr, 6-delade träfönster och lunettfönstret i takkupan har bevarandevärde. I huset bodde under en tid Mörbylångas polis, senare drev skräddaren Blomberg sitt dam- och herrskrädderi i huset. Byggnaden är ett av de äldsta husen i köpingen och har trots senare ändringar höga kulturhistoriska värden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tids-typisk anpassning av färgsättningen, en taktäckning i rött ofalsat tegel samt ett mer tidsenligt balkongräcke skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1830-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Skolgatan 8

Kulan 1

Kulan 3

Kulan 6

Kulan 6

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga av parstugutyp som ska vara uppförd i början av 1800-talet. Fasaderna är klädda med rödfärgad locklistpanel, taket täckt med tvåkupigt tegel. Fönstren är tvåluftsfönster i trä med tre rutor i varje båge, dörren är en pardörr i äldre stil. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. Till fastigheten hörde ursprungligen även boden utmed Hantverksgatan på nuvarande fastighet Kulan 8.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Tidigt 1800-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 6

Kulan 7

Värdebeskrivning:

Litet bostadshus från tidigt 1800-talet i en våning med sadeltak. På kartan 1879 finns det en liten tillbyggnad åt öster. Huset byggdes till både 1913 och under 1970-talet. Fönstren är nya, taket är täckt med betongpannor. Huset tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i kompletbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. En taktäckning med rött ofalsat lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Tidigt 1800-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 5

Kulan 7

Kulan 8

Värdebeskrivning:

Liten bod som tillhörde fastigheten Kulan 6. Har äldre träfönster med munblåst glas som har bevarandevärde. Taket är täckt med trapsplåt, men hade ursprungligen torvtak. Rester av nävertäckningen syns längs takfoten. Boden finns utmärkt på stadsplanen från 1879 och tillhör köpingens äldsta bebyggelse. Den har trots ändringar högt bevarandevärde. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Uthus

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 6 B

Kulan 8

Köpmannen 1

Värdebeskrivning:

Pumphuset uppfördes 1974 och ersatte då ett äldre pumphus i trä. Byggnaden består av två sammanbyggda byggnadskroppar – själva pumphuset och en lägre byggnadskropp med serviceentré, som binds samman genom en enhetlig materialgestaltning. Pumphuset har en rätblocksform med hög betongsockel och fasader i mörkrött tegel. Taket är täckt med kopparplåt som också bildar ett markerat krön på fasaden. Ingången består av en bred trädörr av stående panel och ligger centriskt i norra fasaden. Den nås via en prefabricerad betongtrappa med stålräcke och flankeras av 8 långsmala enluftsfnster med mörka bågar. Mot väster är det två stora ventilationsgaller och ett frånluftsror. Den sockellösa låga byggnadskroppen tar upp pumphusets fasadindelning med betong i nedre delen och tegel i övriga fasaden. Det plana taket är täckt med sedumväxter. Serviceporten är i trä med stående panel. Pumphuset kännetecknas av strama och välproportionerade former och genomgående val av material av hög kvalitet. I enlighet med tidens stilideal följer formen byggnadens funktioner. Pumphuset är en viktig och välbevarad representant för den sena funktionalismen i Sverige.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Köpmannen 1 forts.

Värden forts:

Kontinuitetsvärde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1974

Typ:

Pumphus

Stil:

Modernism; Funktionalism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Villagatan 6

Köpmannen 6

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med reveterade fasader och sadeltak i tegel. Byggnaden har höga arkitektoniska kvaliteter och är bortsett från en ny balkongdörr och nytt balkongräcke samt ett modernt falsat tegeltak i oförändrat skick. Till de många välbevarade ursprungliga detaljerna hör två- och treluftsfönstren i trä med hörnjärn, dörren och entrétaket, samt trappan och hängrännorna med rätta vinklar. Vid en framtida renoveringen rekommenderas att balkongen återfår en mer tidstypisk gestaltning.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1936

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Mellangatan 1

Lotsen 8

Värdebeskrivning:

Den röda s.k. segelladan uppfördes 1956 som lagerbyggnaden åt AB J. Bruun, som var storhandlare för jordbruksprodukter. Tomten med byggnaden såldes 1958 till Mörbylånga kommun. Byggnaden är i gott skick och interiören är välbehållen där stommen av treledsbågarna i trä dominerar. Nya och större fönster har tillkommit och en dörr har lagts till på södra fasaden. Fasaderna är i rödfärgat trä. Byggnadens ändringshistorik är karaktäristisk för den typen funktionsbyggnader som alltid har anpassats i takt med den tekniska utvecklingen.

Segelladan har mycket höga kulturhistoriska värden. Den långsträckt volymen och den relativt låga byggnadshöjden berikar den variationsrika hamnsiluetten där byggnader med olika funktioner och volymer placerades i rad längs med kajen. Byggnadens orientering med portarna mot kajen och hamnplanen berättar även idag om byggnadens ursprungliga funktion som hamnmagasin, där varorna lastades in på ena sidan av byggnaden och fraktades ut på den andra. Som tidigare länk mellan havet och odlingslandskapet södra Öland är magasinsbyggnaden en viktig symbol för Mörbylånga hamn och samhälle.

Idag arrenderar Mörbylånga båtklubb byggnaden av Mörbylånga kommun, på vintrarna används den som båtupplag.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Köpmannen 6

Lotsen 8 forts.

Datering:

1956

Typ:

Magasinsbyggnad

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Stuverigatan 13

Lotsen 8

Lotsen 8

Lotsen 8

Lärkan 1

Värdebeskrivning:

Egnahemshus som ingår i en grupp av mindre småhus som uppfördes under 1950-talet. Huset har reveterad fasad, välbevarade ospröjsade tvåluftsfönster i trä, kalkstenstrappa och tvåkupigt tegeltak som har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Fogelbergsgatan 5

Lärkan 1

Lärkan 3

Värdebeskrivning:

Egnahemshus från 1961 i gult tegel med många välbevarade detaljer, bl.a. entrépartiet med murat vindfång, fribärande trappa med sättsteg i kalksten och smidesräcke och tidstypisk blandning av olika material som tegel och puts. Fönstren och tegeltaket är bytta. Trädgården omgärdas av en karaktäristiskt låg kalkstensmur med murade grindstolpar och smidesgrind. Gångarna är kalkstenslagda. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör även ett äldre tidstypiskt garage.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1961

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Sparringgatan 2

Lärkan 5

Värdebeskrivning:

Kraftigt om- och tillbyggt egnahemshus. Huset tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 27

Magasinet 1

Värdebeskrivning:

Byggnadskomplexet som består av en stenlada i två våningar samt en träbyggnad i tre våningar med brutet tak uppfördes av vinhandlaren Johan Martin Widberg under 1860-talet för tillverkning av vin. Några år efter hans död 1917 flyttade AB J Bruun dit och använde ladorna, dels den röda träladan, dels den vita i puts, som magasin fram till 1972 då AB J Bruun köptes upp av Lantmännens Centralförening. Den enda förändring som egentligen skedde under dessa år var 1951, då delar av magasinet byggdes om till kontor med personalrum och toalett. 1972 sålde Lantmännens Centralförening magasinsbyggnaderna som sedan dess är privatägda. 1977 byggdes magasinet om till hotell och restaurang. 1979 byggdes förråd och personalutrymme till på den vita stenladans nordfasad. Magasinsbyggnaden har i samband med den ändrade användningen fått många nya tillägg bl.a. en stor veranda mot väster, nya fönster och glasdörrar samt ett nytt entréparti med modern dörr. Byggnadernas tidstypiska volymer är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Symbolvärde

Magasinet 1 forts.

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1860-tal

Typ:

Magasin

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Järnvägsgatan 1

Matrosen 1

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes av lantmännen som butiks- och lagerlokal. Den har en stomme av trelidsbågar i trä och är utvändigt klädd med plåt med stora portar i södra, östra och norra fasaden. Som del av hamnens senare bebyggelse har byggnaden kulturhistoriskt värde. Den används idag av Mörbylånga båtklubb.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Symbolvärde

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Butikslokal; lager

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Stuverigatan 15

Merkurius 5

Värdebeskrivning:

Köpingens tidigare arrest, trol. byggd under 1940-talet. Kraftigt om- och tillbyggd. Har mest lokal- och samhällshistoriskt värde.

Värden:

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Troligen 1940-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 2

Mörbylånga 2:13>9

Värdebeskrivning:

Mörbylångas köpingsskola togs första gången i bruk 1913 och användes som skollokal fram till vårterminen 2008. Byggnaden inrymde klassrum, lärarbostad, skolkök samt gymnastiksal. Efter nedläggningen övertogs byggnaden av Mörbylånga Bostads AB och byggdes om till hyresbostäder.

Byggnaden är byggd i vinkel och gestaltad i jugendstil med panelade fasader, högresta gavlar, brutet tak med mjuk kurvatur, korspostfönster med småspröjsade övre lufter och en veranda i byggnadens vinkel. Skolbyggnaden är kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, men den tidsty-piska volymen är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Skolan fungerar som fondmotiv från många platser i gamla köpingen. Till fastigheten hör även ett garage som har bevarandevärde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Mörbylånga 2:13>9 forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1913

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Villagatan 2 A

Mörbylånga 2:13>9

Mörbylånga 2:12 (1)

Värdebeskrivning:

Postmodernistisk servicebyggnad med möteslokal från 2000-talet. Uppförd med svart fjällpanel och stora fönsterpartier mot Kalmarsund. Ryggåstak belagt med asfaltpapp. Byggnaden håller hög arkitektonisk kvalitet och ansluter till hamnbebyggelsen genom sitt marina tema med spetsiga gavlar och stora takyta, vilket härleder till ett uppochnedvänt fartygsskrov. Byggnaden har ett högt värde som representant för millennieskiftets arkitektur och spelar en miljöskapande roll i hamnområdet i anslutning till strandpromenaden.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

2000-tal

Typ:

Servicebyggnad

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Strandpromenaden 4

Mörbylånga 2:12 (2)

Värdebeskrivning:

August Ideström kom 1879 från Madesjö till Mörbylånga och arbetade som repslagare och fiske. Slakten Ideström har varit fiskare i Mörbylånga i flera generationer och Leif Ideström driver fortfarande fiskaffär i affärshuset Köpmangatan 24 som familjen byggde 1961. Ideströms sjöbod ligger väster om Strandpromenaden. Den är den enda bevarade sjöboden med koppling till Mörbylånga hamn och vittnar om en nästan försvunnen yrkeskår på Öland. Under 1800- och 1900-talet har det funnits många små och yrkesfiskare i köpingen som hade sina båtar i hamnen och torkade sina garn på landet. Som sista sjöbod vid stranden i Mörbylånga har Ideströms sjöbod särskilt högt bevarandevärde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Personhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1918

Typ:

Sjöbod

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Mörbylånga 2:12 (1)

Mörbylånga 2:12 (3)

Värdebeskrivning:

Torgbrunnen var den första brunnen i Mörbylånga. Den byggdes år 1842. Brunnshuset finns kvar och ägs av hembygdsföreningen men står nu på annan plats på torget. Vattnet i brunnen blev senare förstört av inläckande bräckt vatten varför en ny brunn grävdes längre söderut i köpingen. Brunnshuset har höga byggnadshistoriska och miljöskapande värden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1842

Typ:

Brunnshus

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

-

Mörbylånga 2:12 (4)

Värdebeskrivning:

1892 byggdes brunnen vid Esplanaden men den invigdes inte förrän 1895. På den tiden låg platsen på gränsen till "fiskeläget" i Kalvhagen. Här kunde köpingsborna hämta sitt vatten som var av mycket god kvalitet. Pumpen var då en samlingsplats i köpingen eftersom folk gick hit för att hämta vatten och samtidigt passa på att umgås och samtala med varandra. Vid det övre röret hämtades vatten i större mängder i tunnor och i det nedre röret tog man vatten i hinkar. Pumpen har höga byggnadshistoriska och miljöskapande värden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1892

Typ:

Vattenspump

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

-

Mörbylånga 2:12 (5)

Värdebeskrivning:

Vattenspump i gjutjärn med spolplatta i betong som användes för tvättning av bilar. Kulturhistorisk lämning från bilerans början.

Värden:

Teknik- och industrihistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

-

Typ:

Vattenspump med spolplatta

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

-

Mörbylånga 2:12 (4)

Mörbylånga 2:12 (5)

Mörbylånga 2:12 (6)

Värdebeskrivning:

Enligt situationsplanen från 1917 hade byggnaden till att börja med sadeltak men på bilder från 1920 ser kontoret ut i princip som det gör idag, en enkel träbyggnad med pulpettak och ett fönster på södra gaveln. Byggnaden har tillsynes försiktigt renoverats utan större fasadförändringar. Hamnkontoret har alltid varit i kommunens ägo. Där satt förr hamnkaptenen och förde bok över skeppen som lossade och lastade i Mörbylånga hamn. Idag används byggnaden som möteslokal främst för båtklubben. Den lilla gula byggnaden längst ut på den västra piren har med tiden blivit en del av hamnen och är till och med äldre än det mesta av kajen den ligger på.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Mörbylånga 2:12 (6) forts.

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1912

Typ:

Hamnkontoret

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

-

Mörbylånga 2:12 (6)

Mörbylånga 2:12 (7)

Värdebeskrivning:

De flesta av dagens öländska kvarnar är stubbkvarnar från slutet av 1700-talet eller början av 1800-talet. På dessa kvarnar vilar kvarnhuset på en stor stubbe. När vingarna ska vändas mot vinden vrids hela kvarnhuset omkring den fasta stubben. Stubbkvarnen var den vanligaste kvarntypen fram till mitten av 1800-talet, då det ska ha funnits ca 2000 stubbkvarnar på Öland. Omkring sekelskiftet 1900 minskade antalet väderkvarnar drastiskt. De små stubbkvarnarna slogs ut av nya tekniskt överlägsna kvarnar – först de stora holländarkvarnarna, sedan ångkvarnar och kvarnar drivna av råolja. Idag finns ca 300 stubbkvarnar kvar på Öland, varav en i Mörbylånga köping. Enligt uppgifter från Tord Rosenkvist, Mörbylånga hembygdsförening, står stubbkvarnen på ungefär samma plats som garvaren Fogelberg haft en kvarn där han malde ekbark till lut i garverihantering. Det är dock oklart om det är samma kvarn.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Mörbylånga 2:12 (7) forts.

Värden forts:

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

-

Typ:

Stubbkvarnen

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

-

Mörbylånga 2:12 (7)

Mörbylånga 2:14>3

Värdebeskrivning:

Stationshus byggt 1910. Kraftigt renoverat, om- och tillbyggt, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Används som bostad, verkstad och museum. Värdet ligger främst i stationshusets historiska funktion. Som busstation har byggnaden även kontinuitetsvärde.

Värden:

Järnvägshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Symbolvärde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1910

Typ:

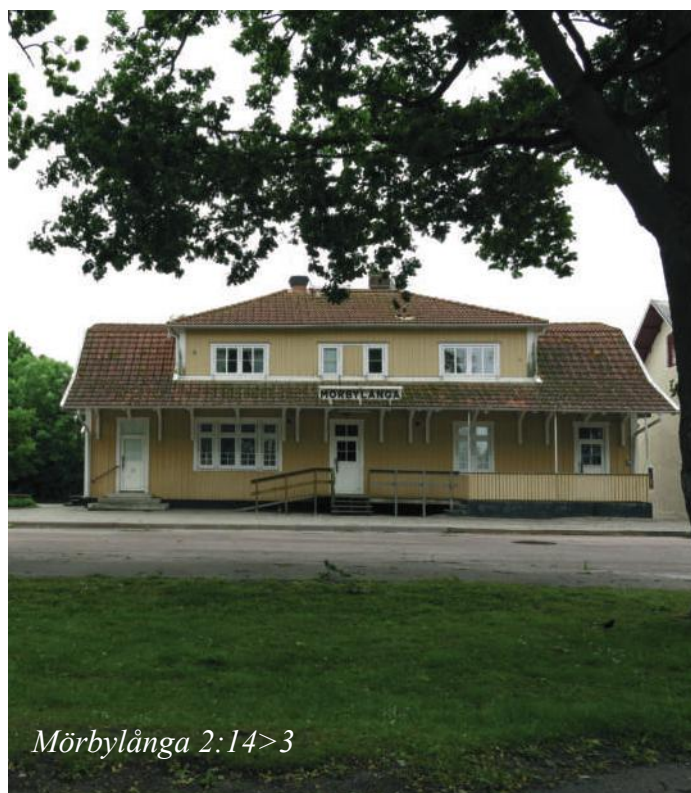
Stationshus

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Järnvägsgatan 3 A

Mörbylånga 11:27 (1)

Värdebeskrivning:

Den s.k. Kamerala villan fungerade tidigare som ett administrativt kontor för det nu nedlagda sockerbruket i Mörbylånga och används idag som utställningslokal. Exakt byggnadsår är oklart, men är sannolikt runt 1915-20. Byggnaden är uppförd i 1,5 våningar och i klassicistisk stil med helvalmat brutet tak, frontespis, takkupor, rusticerande hörnkedjor och stora småspröjsade fyrluftsfönster med rutor av munblåst glas. Entrén har en spetsbågig omfattning i puts. Byggnaden signalerar hög status och är typisk för den tidens administrativa industribyggnader. Att det handlar om en arbetsplats och inte om ett högre ståndsbostadshus avslöjas av de stora fönstren som skulle släppa in mycket ljus. Namnet Kamerala villan är lite vilseledande, kamrens bostadshus låg nämligen något väster om kontoret. Kontor och villa omgavs ursprungligen av en gemensam park. Fabrikskontoret tillhörde de få bevarade byggnaderna som tillhörde sockerbruket. Utöver byggnadshistoriska värden har den därför stora samhälls- och socialhistoriska värden. Villans stora miljöskapande värde skulle kunna ökas ytterligare genom att återskapa den ursprungliga grönytan runt byggnaden.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Mörbylånga 11:27 (1) forts.

Värden forts:

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

Okänd

Typ:

Brukskontor

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Köpmangatan 23 A

Mörbylånga 11:27 (1)

Mörbylånga 11:27 (2)

Värdebeskrivning:

Garagelånga som tillhör de 11 tjänstemannabostäderna på Parkvägen. Två av tjänstebostäderna fick eget garage på tomten när de uppfördes, de andra nio fick sina garageplatser i garaget som placerades i anslutning till den gemensamma tvättstugan. Garaget har höga kvaliteter och byggnadshistoriskt samt miljöskapande värde. Det berättar även om den ökande motoriseringen under 1940/50-talet där bilgaraget blev en egen byggnadstyp.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Mörbylånga 11:27 (2) forts.

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

Ca 1950

Typ:

Garage

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

-

Mörbylånga 11:27 (2)

Mörbylånga 11:27 (3)

Mörbylånga 11:27 (4)

Mörbylånga 11:27 (3)

Värdebeskrivning:

Lokgarage i rött tegel, byggt i vinkel med sadeltak. Här parkerades sockerbrukets lok. Byggnaden ligger bredvid sockermagasinet, på platsen finns även rester av järnvägsspår. Byggnaden är den mest välbevarade järnvägslämningen i Mörbylånga köping och har höga kulturhistoriska värden. Järnvägen etablerades 1909 i Mörbylånga för att kunna transportera betor till sockerbruket. Sockerbruket var en av kommunens viktigaste livsådor, och lämningarna efter denna industri har utöver byggnadshistoriska och industrihistoriska värden mycket stort symbolvärde för både tätorten Mörbylånga och hela södra Öland.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

-

Typ:

Lokgarage

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

-

Mörbylånga 11:27 (4)

Värdebeskrivning:

Tvättstuga vid Parkvägen som uppfördes samtidigt med de första sex tjänstebostäderna för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaden är i likhet med de första tjänstebostäderna reviderad med ospröjsade fönster av hög 40-talskvalitet. Välbevarat tak med tvåkupiga lertegel. Takkonstruktionen är dock ny. Skorsten som berättar om husets funktion som tvättstuga. Byggnaden är 2019 under renovering och ombyggnad, men bevarar förhoppningsvis sina exteriöra äkthetsvärden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1945

Typ:

Tvättstuga

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

-

Mörbylånga 11:27 (5)

Värdebeskrivning:

Mellan den gamla disponentvillan och nuvarande ICA ligger en vågkur med betvåg som tillhörde Mörbylånga sockerbruk. När betvågen byggdes är oklart. På flygbilder från 50-talet finns en betvåg av samma storlek lite längre norr om den platsen där vågen står idag. Om det är samma våg som flyttades vid ett senare tillfälle kunde inte redas ut i inventeringen.

Vågen låg vid infarten till sockerbruket och här passerade traktorerna med släp lastade med sockerbetor långt över flaken på väg till sockerbruket. Betvågen och sockermagasinet är de enda bevarade byggnaderna i sockerbruksområdet som vittnar om produktionsprocessen vid sockertillverkningen. Sockerbruket var en av kommunens viktigaste livsådror, och lämningarna efter denna industri har utöver byggnadshistoriska och industrihistoriska värden mycket stort symbolvärde för både tätorten Mörbylånga och hela södra Öland.

Mörbylånga 11:27 (5) forts.

Värden:

Teknik- och industrihistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

-

Typ:

Vågkur

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Köpmangatan 21 B

Mörbylånga 11:27 (5)

Mörbylånga 11:27 (6)

Värdebeskrivning:

Sockermagasinet uppfördes samtidigt med sockerfabriken 1908 och är sockerbrukets enda bevarade produktionsbyggnad. Magasinet användes ursprungligen för att lagra råsocker. Byggnaden är en lång lada i rött tegel med högrest brutet tak. Väggarna struktureras av stöpelarna i betong och tegel. Magasinet har få fönster och många av dessa är sekundära. Ljusinsläppet sker huvudsakligen genom en lång lanternin på magasinetsnock. Taket är täckt med papp. Norr om magasinet står en silo i nitad plåt. I söder ansluter en plåthall som fungerade som truckgarage och förråd. Väster om magasinet ligger Mörbylångas fjärrvärmecentral.

Sockermagasinet och betvågen är de enda bevarade byggnaderna i sockerbruksområdet som vittnar om produktionsprocessen vid sockertillverkningen. Sockerbruket var en av kommunens viktigaste livsådor, och lämningarna efter denna industri har utöver byggnadshistoriska och industrihistoriska värden mycket stort symbolvärde för både tätorten Mörbylånga och hela södra Öland. 2019 väcktes frågan om byggnadsminnesförklaring av gamla sockermagasinet.

Mörbylånga 11:27 (6) forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

-

Typ:

Sockermagasin

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Köpmangatan 23 C

Mörbylånga 11:27 (6)

Mörbylånga 11:37>1

Värdebeskrivning:

I det så kallade Kampanjehemmet vid sockerbruket i Mörbylånga bodde många av de arbetare som kom till Mörbylånga för att arbeta under höstarnas betkampanjer. Det fanns också en lägenhet för permanentboende i huset. Nuvarande byggnaden uppfördes 1926 efter att den gamla byggnaden brann ner. Kampanjehemmet var ursprungligen i två våningar med valmat tak, men blev senare påbyggd med en våning och fick platt tak. Den putsade fasaden gestaltades i klassicistisk stil med rustik sockel och dörromfattning samt T-postfönster med spröjsade lufter. Entrédörren är bytt mot en modern i avvikande storlek, den ursprungliga var en stor pardörr i trä. Kampanjehemmets tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av putskvaliteten, färgsättningen och entrédörren skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Mörbylånga 11:37>1 forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1926

Typ:

Kampanjehemmet

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Bruksgatan 1

Mörbylånga 11:37>1

Mörbylånga 11:39>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av 11 tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 till 1949 väster om disponentvillan. Byggnaderna ingår i en grupp om fyra egnahemshus i gult tegel som uppfördes i Parkvägens utvidgning mot väster. Tjänstebostaden Parkvägen 12 uppfördes troligen 1949. Husets ursprungliga ospröjsade fönster är bytta mot spröjsade pivotfönster, entrédörren är bytt mot modern standarddörr, taket är omlagt med modernt falsat tegel. Husets tidstypiska volym och fasadmaterial är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Att återgå till ospröjsade fönster och en taktäckning med tvåkupigt lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Mörbylånga 11:39>1 forts.

Värden forts:

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Troligen 1949

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 12

Mörbylånga 11:40>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av 11 tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 till 1949 väster om disponentvillan. Byggnaderna ingår i en grupp om fyra egnahemshus i gult tegel som uppfördes i Parkvägens utvidgning mot väster. Tjänstebostaden Parkvägen 10 uppfördes troligen 1949. Husets ursprungliga ospröjsade tvåluftsfönster är bevarade liksom den gjutna betongtrappan med smidesräcke samt skärmtak. Entrédörren är bytt mot modern standarddörr och taket är omlagt med modernt falsat tegel. Husets tidstypiska volym och fasadmateriäl är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk entrédörr och en taktäckning med tvåkupigt lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1949

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socketbruket

Adress:

Parkvägen 10

Mörbylånga 11:41>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av 11 tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 till 1949 väster om disponentvillan. Byggnaderna ingår i en grupp om fyra egnahemshus i gult tegel som uppfördes i Parkvägens utvidgning mot väster. Tjänstebostaden Parkvägen 7 saknar insyn från vägen och kan inte bedömas. Oberoende äkthetsvärdet i befintlig exteriör har huset i sitt sammanhang kulturhistoriskt värde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socketbruket

Adress:

Parkvägen 7

Mörbylånga 11:40>1

Mörbylånga 11:41>1

Mörbylånga 11:42>1

Mörbylånga 11:42>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av 11 tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 till 1949 väster om disponentvillan. Byggnaderna ingår i en grupp om fyra egnahemshus i gult tegel som uppfördes i Parkvägens utvidgning mot väster. Tjänstebostaden Parkvägen 9 uppfördes troligen 1949. Huset har fortfarande tidstypiska ospröjsade fönster i trä, entrédörren är bytt mot modern standarddörr, taket är omlagt med modernt falsat tegel. Husets tidstypiska volym och fasadmateriäl är bevarade och har positiv betydelse för stadsbilden. Att återgå till en taktäckning med tvåkupigt lertegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1949

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 9

Mörbylånga 11:43>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enlufts-fönster till vänster om entrédörren och två ospröjsade tvålufts-fönster till höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster höger om ingångsdörren och ett ospröjsat trelufts-fönster vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga.

Tjänstebostaden Parkvägen 5 uppfördes 1945 och är i nästan oförändrat skick, med entréparti med karosseridörr och taktäckning med tvåkugigt vingtegel. Några av de ursprungliga enlufts-fönstren på gatusida har bytts mot vita plastfönster med grövre karmmått än de ursprungliga. Trelufts-fönstret är bevarat i ursprungligt skick. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde. En anpassad färgsättning av de nya fönstren skulle höja det kulturhistoriska uttrycket.

Mörbylånga 11:43>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1945

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 5

Mörbylånga 11:43>1

Mörbylånga 11:44>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enlufts-fönster vänster om ingångsdörren och två ospröjsade tvålufts-fönster höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster höger om ingångsdörren och ett ospröjsat trelufts-fönster vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga. Tjänstebostaden Parkvägen 3 uppfördes 1945 och är i oförändrat skick, med ursprungliga fönster på gatusida, entréparti med karosseridörr, zinkhängrännor med skarpa vinklar och taktäckning med tvåkupigt vingtegel. Färgsättningen är tidstypisk. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde.

Mörbylånga 11:44>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1945

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 3

Mörbylånga 11:45>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enlufts-fönster till vänster om entrédörren och två ospröjsade tvålufts-fönster till höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster till höger om ingångsdörren och ett ospröjsat trelufts-fönster till vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga. Tjänstebostaden Parkvägen 8 uppfördes 1944 och är i nästan oförändrat skick, med ursprungliga träfönster, skärmtak och taktäckning med tvåkupigt vingtegel. Karosseridörren har bytts mot en vit modern standarddörr. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde. En mer tidstypisk dörr skulle höja det kulturhistoriska uttrycket.

Mörbylånga 11:45>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1944

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 8

Mörbylånga 11:45>1

Mörbylånga 11:46>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enlufts-fönster vänster om ingångsdörren och två ospröjsade tvålufts-fönster höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster höger om ingångsdörren och ett ospröjsat trelufts-fönster vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga. Tjänstebostaden Parkvägen 6 uppfördes 1944 och är i nästan oförändrat skick, med ursprungliga fönster på gatusida, entréparti med karosseridörr och taktäckning med tvåkupigt vingtegel. Några zinkhängrännor med raka vinklar är bevarade. Färgsättningen är tidstypisk. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde. Ett mer tidsenligt balkongräcke på södra fasaden samt en mer anpassad färgsättning av dörren skulle höja det kulturhistoriska uttrycket.

Mörbylånga 11:46>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1944

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 6

Mörbylånga 11:46>1

Mörbylånga 11:47>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enlufts-fönster vänster om ingångsdörren och två ospröjsade tvålufts-fönster höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster höger om ingångsdörren och ett ospröjsat trelufts-fönster vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga. Tjänstebostaden Parkvägen 4 uppfördes 1944 och är i nästan oförändrat skick, med tidstypiska träfönster på gatusida, entréparti med karosseridörr och taktäckning med tvåkupigt vingtegel. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde. En mer anpassad färgsättning i en ljusare färgskala skulle dock höja det kulturhistoriska uttrycket.

Mörbylånga 11:47>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1944

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 4

Mörbylånga 11:48>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset är en av sex tjänstebostäder för sockerbolagets tjänstemän som uppfördes 1944 och 1945 väster om disponentvillan. Byggnaderna är enplansvillor på hög stengrund, med sadeltak i tegel och liten takkupa samt en murad veranda ut mot gatan och en stor trädgård på baksidan. Entrén med fribärande skärmtak ligger mitt i fasaden. Dörren är i karosseripanel. Fönstersättningen varierar beroende på bostädernas planlösning. Husen som uppfördes 1944 skulle ge plats åt två familjer och har tre smala enluftsfönster till vänster om entrédörren och två ospröjsade tvålufts-fönster till höger om dörren. Husen som uppfördes 1945 användes bara av en familj och fick en annan planlösning. Här sitter tre smala enlufts-fönster till höger om entrédörren och ett ospröjsat trelufts-fönster till vänster om dörren. Bebyggelsen utökades runt 1950 med ytterligare fem tjänstebostäder med ett annat arkitektoniskt uttryck. Tjänstebostäderna bildar en sammanhängande byggnadsgrupp längs med Parkvägen och har både som enskilda byggnader och som helhet högt bevarandevärde. Till området hör även en garagelänga med nio garageplatser samt en tvättstuga. Tjänstebostaden Parkvägen 2 uppfördes 1944. Den är kraftig renoverad i en klassicerande stil, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Byggnadens ursprungliga fönster, entrépartiet med karosseridörr och taktäckning med tvåkupigt vingtegel är dock bevarade. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde. En mer anpassad fasadgestaltning skulle dock höja det kulturhistoriska uttrycket.

Mörbylånga 11:48>1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Gul

Datering:

1944

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 2

Mörbylånga 11:48>1

Mörbylånga 11:49>1

Värdebeskrivning:

Bostadshuset Parkvägen 1 är en av 11 tjänstebo-städer för sockerbolagets tjänstemän som upp-fördes 1944 till 1949 väster om disponentvillan. Byggnaderna ligger i en rad med de första sex husen utmed Parkvägen. Detta hus uppfördes dock senare och med avvikande volym och ar-kitektoniskt uttryck. Stilistiskt hänger den mer ihop med de fyra husen som byggdes på slutet av 1940-talet utmed Parkvägens utvidgning mot väster. Bostadshuset är en egnahemsvilla i gult tegel bestående av två förskjutna volymer med sadeltak. Husets ospröjsade tvåluftsfönster i trä är bevarade, liksom det ursprungliga tvåkupiga tegeltaket. Dörren byttes troligen under sent 1900-tal. Huset har höga arkitektoniska värden och särskilt högt bevarandevärde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Parkvägen 1

Mörbylånga 11:50>1

Värdebeskrivning:

Disponentvilla från 1940-talet, nu äldreboende. Kraftigt om- och tillbyggd. Byggnadens huvud-volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Som tidigare villa för sockerbrukets disponent har byggnaden höga samhälls- och socialhistoriska värden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Äldreboende

Karaktärsområde:

Sockerbruket

Adress:

Köpmangatan 21

Neptun 1

Värdebeskrivning:

Nationalromantisk villa, byggd i vinkel med högrest brutet tegeltak och låg glasveranda med balkong i vinkeln. Till de stiltypiska detaljerna hör de uppstickande gavlarna, takets mjuka kurvatur, kombinationen av låga och högresta byggnadskroppar, den rödmålade liggande panelen och korspostfönstren med småspröjsade övre lufter. Byggnaden uppfördes 1915 av dåvarande Källarmästaren Söderström. Från 1918 till sin död 1935 bodde konstnären Per Ekström i denna villa. Byggnaden är en viktig representant för den storskaliga villabebyggelse som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Till fastigheten hör en tidstypisk trädgård med upp-
vuxna träd och rabatter. Trädgården var tidigare inhägnad med spjälstaket, men har nu ett målat plank.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Personhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Neptun 1 forts.

Datering:

1915

Typ:

Villa

Stil:

Jugend

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Hamngatan 9

Neptun 2

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med brutet tegeltak, spritputsade fasader med släta knutar och fönsteromfattningar samt 6-rutiga korspostfönster med munblåst glas. En bred frontespis kröner en representativ entré med klassicistisk inramning med tandsnitt och jugendinspirerad dörr. Åt väster finns en tillbyggd köksingång med balkong på övervåningen. Trädgården är lummig med uppvuxna träd och omgärdad av en häck. En sluttande infart leder i öster till ett garage i huvudbyggnadens sockelvåning. Stilistisk följer byggnaden 1920-talets klassicistiska ideal som är representativ för bebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Den skiljer sig dock från områdets träbebyggelse genom den putsade fasaden och den sällsynt välbevarade och orörda exteriören. Byggnaden är i byggnadsminnesklass.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Autenticitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

Ca 1930

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Storgatan 20

Neptun 3

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med helvalmat brutet tegeltak på tre sidor och ett indraget gavelparti mot norr samt en tillbyggnad i söder. Byggnaden representerar övergångsstilen mellan nationalromantiken och 1920-talsklassicismen. Till de stiltypiska detaljerna hör locklistpanelen, de stora korspostfönstren med spröjsade övre lufter, småspröjsade fönster, de profilerade huvud- och gördelgesimserna samt det högresta brutna taket med små takkupor. Byggnaden är representativ för den storskaliga villabebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Trädgården har uppvuxna träd och omgärdas av en hög häck som förhindrar insyn.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Autenticitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1920-tal

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Storgatan 22

Neptun 4

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla i nyklassicistisk stil med valmat mansardtak. Uppfördes 1919 av bonden Leonard Johansson som pensionärsbostad. Till de stiltypiska detaljerna hör locklistpanelen, det representativa entrépartiet med portik, balkong och frontispis samt de stora 6-delade fönstren. Byggnaden är exteriört i nästan oförändrat skick, bortsett från färgsättningen. Den är en viktig representant för den storskaliga villabebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Till fastigheten hör en tidstypisk trädgård med uppvuxna fruktträd. Trädgården var tidigare inhägnad med spjälstaket, men har nu ett målat plank. Småbåtshamnen väster om huset var tidigare fastighetens privathamn.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

Ca 1918

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Hamngatan 11

Pilen 1 (1)

Värdebeskrivning:

Ursprungligen uppförd av Kooperativa förbundet som Konsumbutik under tidigt 1930-tal. Delar av tillbyggnaden mot söder med adress Österlånggatan 5A-B härstammar från samma tid. Senare tillbyggd under 1940- och 50-talet av KF. KF avyttrade fastigheten i början av 1900-talets andra hälft. Har sedan uppförandet haft kontinuerlig butiksverksamhet på bottenvåningen.

Sockel och bottenvåningens gatufasad är klädd med klinker i stående format. Övriga fasadytor är beklädda med fibercementskivor med yta av krossad natursten. Butiksfronten domineras av stora skyltfönster. Entrén är indragen i fasad och ligger ett par trappsteg över gatunivå. Lägenheterna på plan 2 har ospröjsade 2-lufts-fönster av trä. Våningsplanen skiljs med ett kopparbleck.

Byggnaden har ett högt samhällshistoriskt värde, som en representant för KF:s butiksbyggnader uppförda under 1900-talets första hälft. Butiksfrontens bevarade fasad är mycket representativ för butiksfronter från 1900-talets mitt, både i sin helhet och i detaljer som bevarade cykelställ. Byggnaden har även ett kontinuitetsvärde i att den fortsatt hyser kommersiell verksamhet. Byggnadens kvaliteter skulle lyftas fram ytterligare genom en samordning av skyltning på fasaden.

Pilen 1 (1) forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1935

Typ:

Butikslokal; lägenheter

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 8 A

Pilen 1 (1)

Pilen 1 (2)

Värdebeskrivning:

Se Pilen 1 (1)

Värden:

Se Pilen 1 (1)

Förstärkande värden:

Se Pilen 1 (1)

Klassificering:

Grön

Pilen 1 (2) forts.

Datering:

Ca 1935

Typ:

Tillbyggnad till butikslokal

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 5 A

Pilen 1 (2)

Pilen 1 (1)

Pilen 3

Värdebeskrivning:

Affärs- och bostadshus i tidig funkis med kvardröjande klassicistiska drag. Till de klassicistiska elementen hör bl.a. den symmetriska fasadindelingen, de 6-delade fönstren och det helvalmade höga tegeltaket med stort takutsprång. På bottenvåningen dominerar modernistiska element som den indragna entrén med snedställda dörrar och de stora skyltfönstren, varav det ena är igensatt med panel. Byggnaden har tillbyggt väster med en tvåvåningslänga i 60-talsstil med omväxlande horisontella putsytor och mörka träpartier. Trots tillbyggnader är byggnadens tidstypiska volym bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Pilen 3 forts.

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1930-tal

Typ:

Affärshus; lägenheter

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Köpmangatan 10

Pilen 3

Pilen 3

Pilen 5

Värdebeskrivning:

Funkisvilla med lågt valmat tak med kraftigt takutsprång, spritputsade fasader, entré med betongtrappa samt tillbyggnad med balkong och ospröjsade en-, två-, och treluftsfönster i trä med hörnjärn. Balkongräcket är bytt mot grått skivmaterial. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ett mer tidsenligt balkongräcke skulle höja fasadens kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1939

Typ:

Villa

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 9

Pilen 5

Pilen 6

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad med nya fönster, moderna standarddörrar och balkongräcke i trä. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Flerbostadshus

Stil:

Funkis

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 7

Pilen 6

Pilen 7

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med brutet tegeltak, frontespis, spritputsade fasader med släta knutar och fönsteromfattningar och burspråk. Stilistiskt följer byggnaden 1920-talets klassicistiska ideal, bortsett från fönstren som alla är ospröjsade en- och tvåluftsfönster i trä, alltså den typen som blev modern under 1930-talet. Husets ursprungliga fönster i trä har hög kvalitet och bevarandevärde. Entrépartiet med skärmtak i koppar och ett murat vindfång som troligen är senare tillkommet. Entrédörren är bytt mot nya standarddörr. Trädgården är omgärdad av en häck med en trappa som leder från gatunivån upp till tomten.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Autenticitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1930-tal

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 7

Pilen 7

Pilen 7

Plåtslagaren 1

Värdebeskrivning:

Tidigare mejeri, sedan plåtslageriverkstad och mekanisk verkstad. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Några ursprungliga fönster är bevarade liksom husets profilerade taktassar. Värdena ligger främst i byggnadens historiska funktion som mejeri.

Värden:

Lokalhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Verksamhet

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Köpmangatan 25

Plåtslagaren 1

Prästkragen 1

Värdebeskrivning:

Enkelstuga i en våning med tillhörande garage och uthus. Fasaderna är eternitklädda och rödmålade, fönstren är tvåluftsfönster med två rutor i varje båge som ska efterliknar de för sekelskiftet vanliga korspostfönstren. Taket är täckt med tvåkupigt tegel och har bevarandevärde. Entrédörren är bytt mot standarddörr. Tillhör den äldre bebyggelsen norr om Trollhättevägen, typisk för 1900-talets småbruk.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Rapsvägen 1

Prästkragen 1

Prästkragen 3

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Husets tvåkupiga tegeltak med smala vindskivor har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Rapsvägen 5

Prästkragen 3

Prästkragen 12

Värdebeskrivning:

Mindre bostadshus byggt 1875 i schweizerstil, med smäckert takutsprång, profilerade taktassar och farstukvist med frontespis med fin fönstergestaltning i gavelfältet. Alla fönster bytta mot ospröjsade tvåluftsfönster under 1930-50-talet. Snickarglädjen i farstukvisten är troligen inte ursprunglig. Villans tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1875

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Köpmangatan 27

Prästkragen 12

Påskliljan 1

Värdebeskrivning:

Äldre torpbebyggelse med bostadshus från 1912. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Äldre träfönster och tvåkupigt tegeltak har bevarandevärde. Placering av det gamla bostadshuset utmed gatan har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Påskliljan 1 forts.

Klassificering:

Gul

Datering:

1912

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Socket bruket

Adress:

Bruksgatan 16

Påskliljan 1

Påskliljan 3

Värdebeskrivning:

Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1930

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socketbruket

Adress:

Bruksgatan 12

Påskliljan 4

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1920-30

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socketbruket

Adress:

Bruksgatan 10

Påskliljan 7

Värdebeskrivning:

Egnahemshus från 1963 i gult tegel med dekorativa fönster- och dörrömfattningar. Många välbevarade detaljer, bl.a. den fribärande betongtrappa med smidesräcke, de tidstypiska ospröjsade tvåluftsfönstren i trä, taktäckningen med tvåkupigt lertegel. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör även ett äldre tidstypiskt garage med port i karosseripanel.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Klassificering:

Grön

Datering:

1963

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socket bruket

Adress:

Bruksgatan 4

Påskliljan 8

Värdebeskrivning:

Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Socket bruket

Adress:

Bruksgatan 2

Sjömannen 3 (1)

Värdebeskrivning:

1918 hyrde Borgholms Maltfabrik och Kvarn Sjömannen 3. Enligt situationsplanen från 1917 finns ingen byggnad på tomten men på flygfoto från 1930 ser man magasinet redan uppfört. Borgholms Maltfabrik och Kvarn gick i konkurs och 1927 övertog AB Carl Engström byggnaden och hyreskontraktet. I ett antal omgångar har den röda huvudbyggnaden i trä byggts om. 1936 byggdes en låg och lång tillbyggnad öster om det ursprungliga magasinet som nu är riven. I 42 år använde sig AB Carl Engström av byggnaden som spannmålsmagasin. Ölands Frö tog över byggnaden 1974. De lät då klä in fasaderna i plåt. Samma år revs utbyggnaden från 1936 och ett nytt större planlager, även det i plåt, byggdes på dess plats. Ölands Frö togs senare över av Odal mannen, men numer står byggnaden oanvänd. Idag ägs byggnaden av Mörbylånga kommun. Exteriören består idag av korrugerad, röd plåt vilken döljer den ursprungliga träfasaden. Fasaden befinner sig förmodligen i gott skick liksom den robusta interiören. Byggnadens ändringshistorik är karakteristisk för den typen funktionsbyggnader som alltid har anpassats i takt med den tekniska utvecklingen och ändrade behov.

Spannmålsmagasinet karaktäriseras av sina varierande volymer och tak samt sin höjd och bidrar avsevärt till upplevelsen av den variationsrika hamnsiluetten där byggnader med olika funktioner och volymer placerades i rad längs med kajen. Byggnadens ursprungliga funktion som magasin kan fortfarande utläsas inte minst genom lastportarna i gaveln mot väster. Här lastades varorna in på ena sidan av byggnaden och fraktades ut på den andra. Som tidigare länk mellan havet och södra Ölands odlingslandskap är magasinsbyggnaden en viktig symbol för Mörbylånga hamn och samhälle.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Sjömannen 3 (1) forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

Okänd

Typ:

Spannmålsmagasinet

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Stuverigatan 1

Sjömannen 3 (2)

Värdebeskrivning:

Uppförd med lättbetongelement. Fönsterband med stålprofil på långsidorna. Skärmtak/travers e.dyl. har funnits mot hamnen. Undre delen av det ensmärke som fortfarande finns i hamnen finns på taket. Övre delen står längre österut vid parken. Sockermagasinet bidrar mycket till upplevelsen av den variationsrika hamnsiluetten där byggnader med olika funktioner och volymer placerades i rad längs med kajen. Byggnadens orientering med portarna mot kajen och hamnplanen berättar även idag om byggnadens ursprungliga funktion som sockermagasin, där varorna lastades in på ena sidan av byggnaden och fraktades ut på den andra. Som tidigare länk mellan havet och södra Ölands odlingslandskap är sockermagasinet en viktig symbol för Mörbylånga hamn och samhälle.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Sjömannen 3 (2) forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

Okänd

Typ:

Sockermagasin

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Stuverigatan 3

Sjömannen 3 (2)

Sjömannen 5

Värdebeskrivning:

1943 anhöll Lantmännens centralförening om att få till stånd en förändring i stadsplanen, efter som företaget planerade uppföra en silobyggnad som skulle överskrida den fastslagna byggnadshöjden. Det gamla magasinet norr om den nuvarande brädgården skulle flyttas. Först 1947 var allt klart för själva byggnationen. Silon byggdes till och förändrades i omgångar. 1953 tillkom ett mindre planlager på byggnadens södra sida. 1955 köptes Sockerbolagets gamla silo och flyttades till tomten. 1969 uppfördes den grå torkanläggningen i plåt norr om förrådsbyggnaden. Fem år senare, 1974, kläddes den ursprungliga fasaden in i röd träpanel på bottenvåningen och grön korrugerad plåt på de resterande våningarna. Ingen hänsyn togs till de fönster som fanns, utan dessa sattes för. Utbyggnaden från 1953 kläddes med gul puts. Det är endast ytterväggarna och väggarna i trapphuset som är bärande, alltså blir våningsplanen väldigt flexibla, dessutom är större delen av byggnaden platsgjuten, något som ytterligare ökar flexibiliteten. På grund av att den skrymmande inredningen efter spannmålshanteringen delvis är borttagen är det stora hål i bjälklagen på vissa våningar. Idag ägs byggnaden av Mörbylånga Bostads AB. Byggnadens ändringshistorik är karakteristisk för den typen funktionsbyggnader som alltid har anpassats i takt med den tekniska utvecklingen.

Silon är köpingens enda höga byggnad med mycket framträdande landmärkesfunktion. Den bidrar mycket till upplevelsen av den variationsrika hamnsiluetten där byggnader med olika funktioner och volymer placerades i rad längs med kajen. Byggnadens orientering med portarna mot kajen och hamnplanen berättar även idag om byggnadens ursprungliga funktion som hamnsilo, där varorna lastades in på ena sidan av byggnaden och fraktades ut på den andra. Som tidigare länk mellan havet och södra Ölands odlingslandskap är silon en viktig symbol för Mörbylånga hamn och samhälle.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Sjömannen 5 forts.

Värden forts:

Lokalhistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

Okänd

Typ:

Silo, Centralförvaltningen

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Stuverigatan 5

Sjömannen 5

Skansen 2

Värdebeskrivning:

Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer stilenlig anpassning av fönstersättningen med tidstypiska träfönster skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1920-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 4

Skansen 4

Värdebeskrivning:

Timmerbyggnad som vid en totalrenovering 1963 kläddes med mörkrött fasadtegel. Antas vara en byggnad från 1825 som flyttades från Småland till köpingen. Finns utmärkt på kartan från 1879. Från 1919 drevs bokhandel i lokalen, 1921 byggdes den till åt söder med ett tryckeri som ytterligare utvidgades 1961 med en lägre byggnad åt söder. Byggnaderna har genomgått en del ombyggnader och ändringar under åren, men gatufasaderna med skyltfönster är välbevarade och berättar tydligt om byggnadens funktion som butiklokal. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Skansen 4 forts.

Värden forts:

Kontinuitetsvärde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Sällsynthet; Kvalitet; Autenticitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Affärshus; lägenheter

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 6

Skansen 4

Skansen 6

Värdebeskrivning:

Bostadshus i 1 våning med sadeltak troligen uppförd vid 1800-talets mitt. Ett av de äldsta husen i köpingen som blev kraftigt om- och tillbyggt på 1940-talet. Antagligen flyttades då även ingången till gårdssidan. Tvåluftsfönstren har hög 1930-50-talskvalitet. Taket blev efter inventeringen 1976 omlagt med nytt tvåkupigt tegel och fick även några takfönster. Villans tids- typiska 40-talsvolym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. Delar av fastighetens uthus- länga finns med på kartan från 1921 och har bevarandevärde.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Troligen 1800-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Skolgatan 3

Skansen 6

Skansen 6

Skansen 7

Värdebeskrivning:

Högrest affärs- och bostadshus i två våningar från tidigt 1900-tal. På nedre botten fanns en pappershandel. Kraftigt renoverat och tilläggsisolerat, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Äldre träfönster med hörnjärn samt tegeltak har dock bevarandevärde. Villans tidstypiska volym med frontespis och halvvalmat tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Byggnaden var ursprungligen gestaltad i panelarkitektur. En mer tidstypisk anpassning av fasaderna i kulör, material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1910

Typ:

Affärshus; bostad

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 8

Skansen 7

Skansen 8

Skansen 8

Skansen 8

Värdebeskrivning:

Fastighet med tre sammanhängande byggnader, som alla finns inritade på stadsplanen från 1879: Affärs- och bostadshus, lagerhus/verkstad och garage. På fastigheten drevs tidigare garveriverksamhet, likkistfabrik, färghandel mm. Den äldsta bebyggelsen är från 1830-talet som blev på- och ombyggd i flera omgångar. Husets exteriör är kraftigt reoverad och tilläggsisolerad, byggnaderna har därför olika äkthetsvärden i befintlig exteriör. Som sammanhängande bebyggelse från 1800-talet har hela fastigheten trots senare ändringar högt bevarandevärde. Det är många personer och verksamheter kopplade till fastigheten, som därför anses ha högt lokalhistoriskt värde samt kontinuitetsvärde. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Sällsynthet; Ålder; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1830-tal

Typ:

Butikslokal; lägenheter

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 10

Skytten 1

Värdebeskrivning:

Bostadshus från 1918 som fick ett mer modernistiskt utseende vid reoveringar 1948-65. Har låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Ingångsdörren i karosseripanel samt det tvåkupiga tegeltaket har bevarandevärde. Villans tidstypiska högresta volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av fönstren, t.ex. som ospröjsade tvåluftsfönster i trä, skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1918

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 17

Skytten 1

Skytten 3

Värdebeskrivning:

Egnahemshus från 1959 i gult tegel med sadeltak. Fönster, entrén och takbeläggning är bytta. Den ursprungliga balkongen med räcke i småisnusplåt är bevarad. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbildningen.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1959

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 19

Skytten 6

Värdebeskrivning:

Klassicistisk villa med brutet tak, mindre takkupor, markerade hörn och gesims samt tillbyggd glasveranda. Kraftigt renoverad och tilläggsisolerad, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. De flesta fönstren är nya, några tvåluftsfönster i trä från 1930-50-talet är bevarade. Uthusen är tillbyggda och moderniserade, men smälter väl in i miljön. Villans tidstypiska volym med brutet tak och mindre takkupor är bevarad och har positiv betydelse för stadsbildningen.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1921

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Österlånggatan 21

Skytten 6

Släggan 2

Släggan 2

Släggan 2

Släggan 2

Värdebeskrivning:

Byggnaden består av flera byggnadskroppar varav den äldsta delen uppfördes runt 1950 som kontors- och lagerlokal åt det 1948 startade företaget Ölands Frö AB. Den ursprungliga byggnaden består av ett tvåvåningshus med sadeltak, i öster tillbyggt med en lagerlokal i en våning med flackt sadeltak. Fasaderna är murade med rött tegel i tidstypisk funktionalistisk stil. Ursprungligen fanns en järnvägslastkaj på södra sidan som efter järnvägens avveckling ersattes av ytterligare en lagerbyggnad med lastbilskaaj. Byggnaden blev 1976 ICA-affär och övertogs efter nedläggningen av Mörbylånga Bostads AB, som uppförde en ny kontorsbyggnad i direkt anslutning till lagerlokalen. Byggnaden bildar en sammanhållen enhet samtidigt som de olika årsringarna fortfarande kan utläsas. Byggnaderna håller hög kvalitet både när det gäller materialval och gestaltning.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1950

Typ:

Verksamhet

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 32

Släggan 5

Värdebeskrivning:

Harry Johanssons bilverkstad består av två byggnadsvolymer med pulpettak. Byggnaden är uppförd i betong och med tidstypisk funktionalistisk fönstersättning där fönstren satts efter behov. Gavlarna är slutna medan södra fasaden öppnar sig genom tre stora fönsterpartier mot Ölandsgatan. Kontorsdelen markeras av ett bredd fribärande skärmtak. Bortsett från moderna verkstadsportar är byggnaden i stort sett oförändrad. Den används fortfarande som bilverkstad och har utöver byggnadshistoriskt värde även kontinuitetsvärde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1950

Typ:

Verkstad

Karaktärsområde:

Lättindustri, handel

Adress:

Köpmangatan 34

Släggan 6

Värdebeskrivning:

Väl bevarad funkisvilla i så gott som orört skick med kubisk volym och sadeltak i rött tegel, putsade fasader och perspektivfönster med en större och en mindre båge. Fönstren är placerade långt ut mot hörn, men utan att mötas över hörn. Entrépartiet är asymmetriskt placerat i västra fasaden och består av en karosseridörr med omfattning i gult tegel, fribärande skärmtak samt betongtrappa med smidesräcke. På östra sidan är det en lägre tillbyggnad med balkong. Ljusarmaturerna på sydvästra och nordöstra hörnen är ursprungliga. I motsats till andra funktionalistiska byggnader från samma tid i Mörbylånga har denna byggnad inga kvardröjande klassicistiska drag i form av symmetrisk fasadgestaltning och utkragande takutsprång. Byggnaden är ett sällsynt välbevarat exempel för funktionalistisk 1950-tals arkitektur med höga arkitektoniska värden. Den håller byggnadsminnesklass och bör bevaras så oförändrat som möjligt.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-het

Klassificering:

Blå

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Köpmangatan 36

Släggan 7

Värdebeskrivning:

Mörbylånga kyrkbys gamla kyrkskola, som flyttades till Trollhättevägen 1915, där den först användes som tillfällig skolsal för att sedan bli Folkets Hus. Entrépartiet med det segmentbågiga skärmtaket, pardörr och betongtrappa, träfönstren med hörnjärn samt det välbevarade falsade plåttaket med fotränna har höga kvaliteter och bevarandevärde. Huset har genom sin historia som kyrkskola, köpingskola och Folkets hus stora lokalhistoriska, samhällshistoriska och socialhistoriska värden. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har stor betydelse för stadsbilden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Klassificering:

Grön

Datering:

Okänd

Typ:

Folkets hus

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 2

Snäckan 1

Värdebeskrivning:

Fastigheten bebyggdes för första gången 1829 och har över tiden inrymt många olika affärsverksamheter. Det gamla affärshuset revs på slutet av 1950-talet och ersattes av ett nytt affärs- och bostadshus i två våningar med gul tegelfasad och sadeltak i rött tegel. Fasadgestaltningen håller en nedtonad 1960-talsstil som präglas av funktion snarare än utsmyckning. Byggnadens naturstensklädda sockel och en tvåfärgad mosaik på bottenvåningen utgör huvudfasadens enda dekorativa element. Materialvalen och utförandet är av högt kvalitet och andas en viss exklusivitet. Bottenvåningens butikslokaler öppnar sig genom stora metallramade skyltfönster mot Köpmangatan. Fönsterbandet bryts endast av en indragen entré med snedställda dörrar. Skyltfönstrens inramning och butiksentrén byttes vid ett senare tillfälle till aluminium, men storlek och placering antas vara ursprungliga. Övervåningen används till lägenheter och här är gatufasaden mer sluten med ospröjsade en- och tvåluftsfönster i oregelbunden placering. Taket avslutas utan takutsprång.

Lägenheternas entré och balkonger ligger mot innergården. Här finns även ett bevarat uthus från 1960-talet. Mot Storgatan avgränsas fastigheten med en naturstensklädd mur och en låg garagebyggnad i gult tegel med vita putsade partier som uppfördes samtidigt med bostadshuset. Trots vissa ändringar har fastigheten med alla tillhörande byggnader särskilt högt kulturhistoriskt värde. Motsvarande den äldre bebyggelsen i den gamla köpingen är byggnaden placerad utmed gatan. Placeringen är mycket betydelsefull för gatumiljön och bidrar till att man trots den moderna fasadgestaltningen fortfarande upplever den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Snäckan 1

Snäckan 1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Kontinuitetsvärde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-
het

Klassificering:

Blå

Datering:

1961

Typ:

Butikslokal; lägenheter

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 5

Snäckan 1

Snäckan 3

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes 1922 då det ursprungliga huset på platsen brann ner. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Husets tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placering av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Snäckan 3

Snäckan 3 forts.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1922

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 7 A

Snäckan 3

Snäckan 5

Värdebeskrivning:

Fastigheten tillhörde tidigare fastighet Snäckan 3:1 (s.k. pensionatet) och var från början platsen för en storskalig garverirörelse, med egen skinn- och läderbutik på grannfastigheten Snäckan 1. På tomten finns en knuttimrad enkelstuga i två våningar från 1829, i början av 1900-talet tillbyggd åt söder med ett gavelvänt tvåvåningshus, som fungerade som sjömanshem. Stugans rödfärgade gatufasad pryds av en empireportal med grön pardörr med rombmönstrad panel. Sadeltaget är idag täckt med enkupigt lertegel men hade tidigare torvtak. Huset har välbevarade sexdelade träfönster, troligen från 1920-talet. Byggnaden tillhör köpingens äldsta bebyggelse och blev under de senaste årtiondena traditionellt och stiltroget renoverad, vilket stärker den historiska upplevelsen vid torget. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär. 1976 fanns på gården ett sommarkök från tidigt 1800-tal med bakugn och kakelugnar i behåll. Det är oklart om det finns kvar.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

1829

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 5 A

Snäckan 5

Styrmannen 1 (1)

Styrmannen 1 (2)

Styrmannen 1 (1)

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes som materialbod för hamnförvaltningen. På den här tiden sattes farledsprickarna i hamninloppet om varje år, varvid det behövdes en byggnad att förvara dem i vintertid. När det senare inte prickades om i hamnen varje år tog hemvärnet över byggnaden. Även de använde byggnaden som förråd, exempelvis stod där i många år en kanon. Efter hemvärnet använde fritidsförvaltningen byggnaden till bänkar, soffor och bord som sommartid stod ute på rastplatser.

Träbyggnaden har inte exteriört genomgått några större förändringar, de två stora gaveldörrarna skyddar nu fönster som sattes in i samband med att byggnaden renoverades 2003. Förrådet övergick till att rymma en konsthall, som nu är öppen på helgerna. Byggnaden ägs av Mörbylånga kommun.

Värden:

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Byggnadshistoriskt värde

Teknik- och industrihistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Blå

Typ:

Konsthall

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

-

Styrmannen 1 (2)

Värdebeskrivning:

Sista bevarade byggnad som tillhörde hamnens brädgård. Brädgården låg ursprungligen på fastigheten Sjömannen och flyttades till nuvarande plats år 1944. Som del av hamnens ursprungliga bebyggelse har brädgården ett visst kulturhistoriskt värde, men saknar sammanhanget med områdets övriga byggnader.

Värden:

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

Efter 1944

Typ:

Brädgård

Karaktärsområde:

Hamnen

Adress:

Magasinsgatan 1

Svea 1

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med brutet tegeltak. Uppfördes 1917 som provinsialläkarmottagning och sjukhem. Tillbyggd åt söder i 1 våning. Gul locklistpanel, stora korspostfönster med spröjsade övre lufter på bottenvåningen, småspröjsade korspostfönster på övervåningen. Ett åttkantigt fönster markerar trapphuset. Villan är exteriört i nästan oförändrat skick med bl.a. ursprungliga fönster och panel. Byggnaden representerar övergångsstilen mellan jugend och 20-tals-klassismen. Till de stiltypiska detaljerna hör det brutna taket med mjuk kurvatur och frontespis, markerade knutar och gesims, korspostfönster med små rutor och entrédörrar med klassisistiska inramningar. Byggnaden är en viktig representant för den storskaliga villabebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Medan de flesta villorna i området byggdes fristående på tomten, placerades denna byggnad utmed gatan och följer därmed den äldre traditionen i gamla köpingen.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Svea 1 forts.

Värden forts:

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Blå

Datering:

1917

Typ:

Villa

Stil:

Jugend

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Esplanaden 4

Svea 2

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med brutet tegeltak och två låga tillbyggnader åt söder och väster. Den södra tillkom 1948 som läkarmottagning och inrymmer ett garage i sockelväningen. Trädgården har uppvuxna träd och en häck mot gatan. Byggnaden representerar övergångsstilen mellan jugend och 20-talsklassicism. Till de stiltypiska detaljerna hör det smäckra brutna taket med mjuk kurvatur och liten takkupa, locklistpanelen med markerade knutar och gesims, burspråket, korspostfönstren med små munblåsta rutor i övre lufterna och småspröjsade kattvindsfönster. Villan är välbevarad och i nästan oförändrat skick. Fönsterlufterna på överväningen var dock ursprungligen småspröjsade. Tillbyggnaden från 1948 är väl anpassad, något indragen från fasaden och med tidstypisk dörr med rombmönster.

Byggnaden har höga arkitektoniska kvaliteter och är en viktig representant för den storskaliga villabebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Medan de flesta villorna i området byggdes fristående på tomten, placerades dock denna villa utmed gatan och följer därmed den äldre traditionen i gamla köpingen.

Svea 1 forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1919

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Storgatan 12

Svea 2

Svea 2

Svea 3

Värdebeskrivning:

Tvåplansvilla med helvalmat brutet tegeltak, små takkupor, burspråk och balkong. Byggnaden representerar övergångsstilen mellan nationalromantiken och 1920-tals-klassicismen. Till de stiltypiska detaljerna hör locklistpanelen, de stora korspostfönstren, småspröjsade fönster, markerade hörn och gesimser samt det högresta brutna taket med små takkupor. Fasaderna var ursprungligen målade i en ljus kulör, numera är de svarta med vita knutar, foder mm. En del fönster är bytta. Byggnaden är representativ för den storskaliga villabebyggelsen som än idag präglar köpingen söder om Esplanaden. Trädgården har uppvuxna träd och omgärdas av en hög häck som förhindrar insyn.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1920

Typ:

Villa

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Storgatan 14

Svea 4

Värdebeskrivning:

Byggnaden uppfördes på 1890-talet i 1,5-plan med sadeltak och frontespis. Den är i schweizerstil, med många välbevarade detaljer såsom liggande panel, smäckt takutsprång med profilerade taktassar, korspostfönster och kontursågade fönsteromfattningar med filigranmönster. Taket är täckt med tvåkupigt tegel. Byggnaden inrymde från 1910-talet apoteket, som tidigare fanns i Bårby. Apotekets entré mot gatan är numera borttaget. Färgsättningen är inte ursprunglig. Byggnaden tillhör den äldre bevarade bebyggelsen i köpingen och har höga kulturhistoriska värden. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Svea 4

Svea 4 forts.

Datering:

1910-12

Typ:

Villa

Stil:

Schweizerstil

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Västerlånggatan 13

Svea 3

Svea 5

Svea 5

Värdebeskrivning:

Mindre bostadshus med sadeltak från tidigt 1900-tal som tillbyggdes 1935 åt gården när dåvarande ägare kom tillbaka från Amerika. Ägdes tidigare av en skomakare Sven Andersson. Byggnadens fasader präglas idag enhetligt av renoveringen gjord omkring 1935, vilken i sig har ett kulturhistoriskt värde. De ospröjsade två- och treluftsfönstren från den perioden samt det tvåkupiga tegeltaket med smäckert takutsprång har högt bevarandevärde. Villans tidstypiska volym och placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1909

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Västerlånggatan 15

Svea 6

Värdebeskrivning:

Bostadshus från 1880-talet med sadeltak, frontespis och balkong. Tillhörde bebyggelsen i det gamla fiskeläget i Kalvhagen som integrerades i köpingens utvidgning mot söder 1908. Kraftigt renoverat, om- och tillbyggt, med låga äktetsvärden i befintlig exteriör. Fönstren är inte ursprungliga, entrén flyttad från gatan till trädgårdssidan. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden ut med gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

1880-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1908 års utvidgning

Adress:

Villagatan 1

Svensken 1

Värdebeskrivning:

Bostadshus i träpanel med sadeltak och frontespis som ligger på samma plats som ett något mindre hus på stadsplanen från 1879. Huset flyttades möjligen från Småland. Sin nuvarande volym med frontespis fick huset troligen på slutet av 1800-talet. Huset har genomgått några renoveringar, bl.a. har fönstren bytts mot aluminiumfönster med spröjsade lufter. Entrédörren är bytt mot en modern standarddörr, men entréns ursprungliga placering ut mot gatan har bevarats. Tegeltaket med tvåkupiga tegel har bevarandevärde. Huset tillhör köpingens äldsta bebyggelse och har byggnadshistoriskt värde. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Skolgatan 2

Svensken 2

Värdebeskrivning:

Mindre bostadshus med sadeltak som har samma volym som en byggnad på stadsplanen från år 1879 som då ingår i gårdsbebyggelsen på tomt 24. På stadsplanen från 1921 är tomten avstyckad och bostadshuset har kompletterats med ett uthus. Byggnaden är det enda 1800-talsbostadshus i gamla köpingen som är gavelställt och som har entrén från gårdsplanen. Enligt uppgifter ska det från början ha varit flerfamiljshus. Huset har genomgått en del renoveringar under 1970- och 80-talet men har många detaljer med äldre karaktär som upplevs som tidstypiska, bl.a. träfönster med hörnjärn, pardörr och taktäckningen med tvåkupigt lertegel. Huset har högt bevarandevärde.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Skolgatan 4

Svensken 3

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga som uppfördes före 1879. 1969 förlängdes den åt väster med ca 4 meter. Fasaderna är tilläggsisolerade och klädda med panel, taket är täckt med enkupigt tegel. Fönstren är tvåluftsfönster med tre rutor i varje båge, dörren är en enkel paneldörr. Huset hörde ursprungligen ihop med grannfastigheten Svensken 2:1. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i komplementbyggnader på gården. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

Troligen 1800-talets mitt

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Skolgatan 6

Svensken 4

Värdebeskrivning:

Högrest affärs- och bostadshus i två våningar från tidigt 1900-tal. Två av husets tidigare ägare har bedrivit bageri- och konditoriverksamhet i huset. Kraftigt renoverat, ombyggt och tilläggsisolerat, fasaderna och taket är klädda med plåt. Låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Äldre korspostfönster i trä har bevarandevärde. Villans tidstypiska volym med frontespis och sadeltak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Byggnaden var ursprungligen gestaltad i panelarkitektur. En mer tidstypisk anpassning av fasaderna i material, kulör och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1910

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 12

Svensken 5

Värdebeskrivning:

På fastigheten finns flera byggnader av varierande ålder och olika värde. Den äldsta byggnaden är bostadshuset utmed Hantverksgatan som tillhör den ursprungliga stadsgården. Byggnaden kan vara samma som den på stadsplanen från 1879. Runt sekelskiftet tillkom ett gårdshus som var stall/åkeri. Byggnaderna hör till köpingens äldsta bebyggelse och har högt bevarandevärde. Placeringen av bostadshuset utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

1961 byggdes ett nytt bostadshus i gult tegel, som håller samma skala som den äldre bebyggelsen i området och som för sig betraktat har höga kvaliteter. Det bryter dock starkt mot områdets karaktär, både stilmässigt och genom den friliggande placeringen på tomten. I sitt sammanhang har det därför inga miljöskapande värden.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1900

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hamngatan 5

Svensken 6

Värdebeskrivning:

Byggnaden är en ryggåsstuga som uppfördes under 1850-talet och som ursprungligen låg på samma fastighet som bostadshuset på Svensken 7. Den är kraftigt reoverad, tilläggsisolerad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Ryggåsstugan tillhör den äldsta bevarade bebyggelsen i gamla köpingen och representerar en numera sällsynt byggnadstyp som var vanlig för 1800-talets stadsgårdar. Dessa enkla stugor beboddes ofta av fiskare och hantverkare som hade sin verksamhet i kompletbyggnader på gården. Den ursprungliga gårdsanläggningen är inte igenkännbar. Placeringen utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet; Sällsynthet

Klassificering:

Gul

Datering:

Ca 1850-tal

Typ:

Stadsgård

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 14

Svensken 7

Värdebeskrivning:

Mindre bostadshus från 1800-talet med sadeltak som finns inritad på stadsplanen från 1879, då det tillsammans med ryggåsstugan på Svensken 6 ingår i gårdsbebyggelsen på tomt 23. På stadsplanen från 1921 är tomten avstyckad. Huset är kraftigt reoverat och ombyggt, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Husets ursprungliga volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av färgsättningen skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

Före 1879

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 16

Syrenen 1

Värdebeskrivning:

Funkisvilla från 1946 i typisk kubisk form med flackt helvalmat tak och kvardröjande klassicistiska drag i form av ett kolonnuret skärmtak över entrén och en trappa i rustikhuggen sten. På bottenvåning perspektivfönster, på övervåningen tidstypiska ospröjsade tvåluftsfönster. Entrédörren med kvader är ursprunglig och återfinns vid flera samtida hus i denna del av köpingen. Den var ursprungligen i fernissad ek och är nu gråmålad. Typiskt för området och tiden är de kalkstensmurade grindstolparna med smidesgrind, samt trädgården med uppvuxna träd, gräsmatta och perennerabatter.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet; Autenticitet; Kvalitet

Klassificering:

Blå

Datering:

1946

Typ:

Villa

Stil:

Funkis; Klassicism

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 14

Syrenen 2

Värdebeskrivning:

Tidstypisk 50-talsvilla med tegeltäckt sadeltak med bred takkupa, kalkstenstrappa samt entré med brett skärmtak över dörren som har ett fönster vid sidan av. Välbevarade ospröjsade tvåluftsfönster i trä, reveterad fasad och tvåkupigt tegeltak, murade grindstolpar, järngrind och fint järnstaket. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av balkongen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet

Klassificering:

Grön

Datering:

Ca 1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 16

Syrenen 3

Värdebeskrivning:

40-talsvilla med sadeltak och frontespis. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1943

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skolgatan 18

Syrenen 4

Värdebeskrivning:

Bostadshus med sadeltak och takkupa, uppfört någon gång under 1940-50-talet. Kraftigt renoverad fasad, men välbevarade ospröjsade en-, två- och treluftsfönster i trä, entrétrappa med smidesräcke, fribärande skärmtak, tvåkupigt tegeltak och balkongräcke i småsinusplåt. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av fasaden i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-50

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Skansgatan 8

Syrenen 4

Syrenen 6

Värdebeskrivning:

40-talsvilla med sadeltak och frontespis. Kraftigt renoverad och ombyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av fasaden och fönster i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Hantverksgatan 5

Syrenen 6

Syrenen 7

Värdebeskrivning:

50-talsvilla med sadeltak. Kraftigt renoverad och ombyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Välbevarad kalkstenstrappa med smidesräcke samt balkongräcke i småsinusplåt. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av fasaden och fönster i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1950

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Markgatan 1

Tärnan 1

Värdebeskrivning:

Egnahemsvilla i gult tegel bestående av två förskjutna volymer med sadeltak. Fönstren, entrédörr och taktäckningsmaterial är bytta. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Mer tidstypiska tvåluftsfönster utan spröjs samt en taktäckning med ofalsat tvåkupigt tegel skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 20

Ugglan 1 (1)

Värdebeskrivning:

Mörbylånga var en av de första 14 kommunerna i Sverige där försöken med enhetsskola genomfördes. Enhetsskolan infördes 1950 i Mörbylånga och var föregångare till grundskolan, som infördes 1962. Idén bakom enhetsskolan utarbetades under sent 1940-tal och betonade nödvändigheten av en demokratisering av utbildningen, d.v.s. att alla barn, oavsett geografisk hemvist, skulle få en likvärdig utbildning.

Skansensskolan uppfördes 1952 efter ritningar av arkitekt Arne Delborn från Kalmar. Den har senare blivit tillbyggd i omgångar under 1900-talets andra hälft. Anläggningen är organiserad kring flera innergårdar och byggnaderna speglar tidens ideal om ljus och luft samt tydlighet och ärlighet i byggandet. Klassrummen har generellt stora fönster mot norr, som i de äldsta byggnadskropparna sitter som hål i muren och i de lägre längorna från 1960-talet är utformade som fönsterband. Flera undervisningsbyggnader har brutna pulpettak med ljusinsläpp från norr. Detta ger anläggningen en viss fabrikskaraktär. Det huvudsakliga fasadmaterialet är tegel. I flera av de lägre byggnadskropparna visas det bärande systemet av betongpelare och -balkar i fasaden. Om och tillbyggnad har skett kontinuerligt under 1900-talets andra hälft, men många av de ursprungliga kvaliteterna har bevarats, såsom entrén med det fribärande skärmtaket, fönstersättningen, fasadmaterialet etc. Dock har detaljer bytts under åren. Skolan har ett stort samhällshistoriskt värde som en av landets första enhetsskolor byggd för ändamålet och är miljöskapande. Det finns även ett kontinuitetsvärde i att anläggningen fortsatt används som skola och att tillbyggnaderna huvudsakligen ritats av det Kalmar-baserade arkitektkontoret Atrio, som har sin grund i Arne Delborns arkitektkontor.

Ugglan 1 (1) forts.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1952

Typ:

Skola

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Esplanaden 29

Ugglan 1 (2)

Värdebeskrivning:

Ålderdomshemmet Gamla Lindero byggdes 1930 som stor 2-plansvilla i klassicistisk stil med putsade fasader, halvvalmat tegeltäckt tak med mjuk kurvatur, frontespis samt veranda med ovanpåliggande balkong. Till byggnadens tidstypiska välbevarade detaljer hör de 6- och 9-delade träfönstren med hörnjärn, det halvcirkelformade frontispisfönstret, den spritputsade fasaden med släta hörn och fönsteromfattningar samt listverket längs takfot och gavlar. Färgsättningen är tidstypisk. Ålderdomshemmet var gemensamt för Mörbylånga, Resmo, Sandby, Gårdby och Norra Möckleby. Efter det att nya Lindero byggdes på andra sidan Esplanaden användes byggnaden till ungdomsgård och sedan till lokal för Skansenskolans specialundervisning, den s k Oasen. Villan omgavs tidigare av en parkliknande trädgård med frukträdsrader som delvis är bevarade. Till fastigheten hör även ett pumphus och ett uthus som användes som förråd och hus för höns och gris. Byggnaderna har höga arkitektoniska och miljöskapande värden.

Ugglan 1 (2) forts.

Värden:

Byggnadshistoriskt värde

Miljöskapande värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Blå

Datering:

1930

Typ:

Offentlig byggnad

Karaktärsområde:

1924 års utvidgning

Adress:

Trollhättevägen 6

Ugglan 1 (2)

Ugglan 1 (3)

Värdebeskrivning:

Skansenhallen är uppförd som idrottshall till Skansenskolan efter ritningar av Arne Delborn. Den ursprungliga delen av hallen har samma karaktär som vissa skollängor, med synligt betongbärverk och tegelutfyllningar i fasaderna. Efter en omfattande brand byggdes hallen om 2003 efter ritningar av Atrio arkitekter. Hallen har sitt värde i att den representerar en byggnadstyp som blev vanligare i skolsammanhang under efterkrigstiden.

Värden:

Arkitekturhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Ugglan 1 (3) forts.

Klassificering:

Gul

Datering:

-

Typ:

Idrottshall

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ölandsgatan 16

Ugglan 1 (3)

Ugglan 2

Värdebeskrivning:

Kommunhus ursprungligen uppfört under 1950-talet. Om- och tillbyggt i omgångar under sent 1900-tal. Den ursprungliga byggnaden är uppförd i 2 våningsplan med sadeltak. Fasaderna är murade med gult tegel. Fönsteromfattningar är typiska för tiden, liksom omfattningen i kalksten kring den tidigare huvudentrén. 1970-talets tillbyggnad visar på tidens demokratiska ideal. Byggnadskropparna är uppförda i ett våningsplan med fönsterband mot parken. De ansluter till den ursprungliga byggnaden genom sitt gula fasadtegel och röda lertegeltak. Huvudentrén ligger sedan sent 1900-tal förskjuten i en länkbyggnad mellan den ursprungliga byggnaden och 1970-talstillbyggnaden i norr. Under 1980-90-talen tillbyggdes kommunhuset med en flygel i söder. Denna byggnadskropp har 2 våningsplan samt ett suterrängplan. Samtliga byggnadskroppar är typiska för sin tid och representerar olika synsätt på kommunalt styre. Kommunhuset har därför ett högt samhällshistoriskt värde.

Ugglan 2 forts.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1950-tal

Typ:

Offentlig byggnad

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Trollhättevägen 4

Venus 2 (1)

Värdebeskrivning:

Jugendvilla med brutet tak och frontespis. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Tillhör den äldre bebyggelsen runt torget och har som sådan byggnadshistoriskt värde. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av taktäckning, fönster och balkong i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1914

Typ:

Villa

Stil:

Jugend

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Torget 1

Venus 2 (1)

Venus 2 (2)

Värdebeskrivning:

Förrådsbyggnad i sten som finns utmärkt på kartan från 1879. Kraftigt renoverad och ombyggd på 1970-talet, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Tillhör dock köpingens äldsta bebyggelse och har som sådan höga byggnadshistoriska värden. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av taket, entré och putsstruktur skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Personhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Ålder; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Magasin

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Torget 1 C

Venus 2 (2)

Venus 5

Värdebeskrivning:

Nuvarande biblioteksbyggnad som består av två äldre byggnader som finns utmärkta på kartan från 1879 samt en sentida länk från sent 1900-tal.

Hus 1: Byggnad i två våningar med sadeltak som ligger i hörnet Järnvägsgatan/Storgatan har inrymt olika verksamheter, bl.a. systembolaget, postkontor, sparbank, telefonstation, järnvägsbyrå och sammanträdeslokal för kommunens fullmäktige och nämnder. Byggnaden är i schweizerstil men kraftigt renoverad och ombyggd, men har några tidstypiska detaljer bevarade, bl.a. det smäckra takutsprånget med profilerade taktassar samt fönstersättningen med korspostfönster. Fönstren är moderna men har samma indelning som de ursprungliga. En mer tidstypisk anpassning av färgsättningen skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Hus 2: Byggnad i två våningar med sadeltak som ligger utmed torget. Kraftigt renoverad, men byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har mycket positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed torget är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Länk och tillbyggnad: Postmodernistiska tillbyggnader i material och färgsättning som är atypiska för bebyggelsen i Mörbylånga. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Venus 5 forts.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Biblioteket

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 2

Venus 6 (1)

Värdebeskrivning:

På fastigheten låg ursprungligen Bankgården som ersattes på 1930-talet av ett affärs- och bostadshus i klassicistisk stil med putsade fasader med markerade hörn, sadeltak och stor takkupa. Tillbyggd åt norr med lägre produktionslokaler. Skyltfönstren och entrédörrarna på bottenvåningen mot torget och Västerlånggatan är i teak med en omfattning av sandstensplattor och ett litet skyddande tak i plåt. Butiksfasaden är mycket välbevarad och har särskilt höga kvaliteter och bevarandevärde. Fönstren på övriga våningsplan har 2019 bytts mot vita plastfönster som bryter starkt mot husets höga arkitektoniska kvaliteter. Fastigheten har stora lokalhistoriska värden, på 1940-50-talet låg Mörbylångas BB på övervåningen. Butiksdelen var systembolaget och senare KLS butik. I längorna på baksidan bedrevs under 1920-30-talet slakteri.

Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed torget är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av fönstren och taktäckning i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Venus 6 (1) forts.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Socialhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-het

Klassificering:

Grön

Datering:

1930

Typ:

Butikslokal; lägenheter

Typ:

Klassicism

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Torget 5

Venus 6 (1)

Venus 6 (1)

Venus 6 (2)

Värdebeskrivning:

Se Venus 6 (1).

Värden:

Se Venus 6 (1)

Förstärkande värden:

Se Venus 6 (1)

Klassificering:

Grön

Datering:

1930

Typ:

Tillbyggnad till butiklokal

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Västerlånggatan 1

Venus 6 (1 och 2)

Venus 6 (2)

Venus 7

Värdebeskrivning:

Förrådsbyggnad i sten som finns utmärkt på kartan från 1879. Troligen uppförd av vinhandlaren Vidberg. Var från slutet av 1800-talet till 1967 sprit- och vinupplag. Kraftigt renoverad och ombyggd, används numera som restaurang. Tillhör köpingens äldsta byggnader och har trots ändringar höga byggnadshistoriska värden. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed torget är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär. En mer tidstypisk anpassning av takmaterialet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Personhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Venus 7 forts.

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-het

Klassificering:

Grön

Datering:

Före 1879

Typ:

Förrådsbyggnad

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Torget 3

Venus 7

Vikingen 1

Värdebeskrivning:

Gamla Handelsbanken byggdes 1916/17 och tillhör köpingens tidigare administrativa centrum, som i början av 1900-talet växte fram i direkt anslutning till järnvägsstationen. Bankhuset är i likhet med den några år yngre SE-banken på grannfastigheten ett putsat stenhus i två våningar med valmat tak. Fasaden gestaltades i nygustaviansk stil med småspröjsade fönster och ett representativt entréparti med en ekdörr och två skyltfönster som ramas in av kolossalpilastrar och blomstergirlander. Med undantag av färgsättningen är bankbyggnaden exteriört i oförändrat skick. Byggnadens höga status och arkitektoniska kvaliteter återspeglas även i den kalkstenlagda förplatsen som omfattas av en låg rustik stenmur. Det rekommenderas att den ursprungliga färgsättningen återställs vid en framtida fasadrenovering.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadstekniskt värde

Arkitekturhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-
het

Klassificering:

Blå

Datering:

1916-17

Typ:

Bankhus; bostad

Stil:

Klassicism

Vikingen 1 forts.

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Storgatan 1

Vikingen 3

Värdebeskrivning:

SEB:s bankhus tillhör köpingens tidigare administrativa centrum, som växte fram i början av 1900-talet mellan järnvägsstationen och torget. Bankhuset är i likhet med den några år äldre Handelsbanken på grannfastigheten ett putsat stenhus i två våningar med valmat tak. Stilistiskt följer den tjugotalsklassicismens formspråk med en lätt svängd takform, markerade hörnpilastrar, rundbågefris längs takfoten, sexdelade fönster på övervåningen och vindfönster i dekorativ klassisk halvrund s.k. lunett-form. Bottenvåningens fönster liksom entréns korgbågiga dörrparti hade ursprungligen överljus med jugendinspire-rade, böjda spröjsar. Några av originalfönstren finns bevarade på husets södra fasad. Byggnaden har särskilt höga arkitektoniska och miljöskapande värden.

Värden:

Miljöskapande värde

Arkitekturhistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Kvalitet; Autenticitet; Representativitet; Sällsynt-het

Klassificering:

Blå

Datering:

1923

Typ:

Bankhus; bostad

Stil:

Klassicism

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Vikingen 1 forts.

Adress:

Storgatan 3

Vikingen 4

Värdebeskrivning:

1860 öppnade handlare Anders Gustaf Rosell affärsrörelse i fastigheten. Många olika handlare har huserat i fastigheten. Används numera som bostadshus. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Tillhör köpingens äldsta bebyggelse och har därför trots ändringar höga byggnadshistoriska värden. Byggnadens tidstypiska volym med sadeltak och olika höga byggnadskroppar utmed gatan är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1860

Typ:

Butikslokal; lägenheter

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 7 A

Vikingen 5

Värdebeskrivning:

Gammal butikslokal som ombyggdes till hembygdsgård 1994. Byggnaden var del av en fastighet som bebyggdes redan 1827, men villa och uthus är rivna. I slutet av 1800-talet fanns Mörbylångas första slakteri i privat regi på fastigheten.

Butikslokalen är kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Tillhör dock köpingens äldsta bebyggelse och har därför trots ändringar höga byggnadshistoriska värden. Byggnadens tidstypiska volym med brutet tak är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Placeringen av byggnaden utmed gatan är mycket betydelsefull för gatumiljön och upplevelsen av den gamla köpingens 1800-talskaraktär.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder

Klassificering:

Gul

Datering:

1827

Typ:

Hembygdsstuga

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 7 B

Vikingen 4

Vikingen 4

Vikingen 4

Vikingen 5

Vipan 2

Värdebeskrivning:

1940-talsvilla med putsade fasader och sadeltak med tvåkupigt tegel. Kraftigt renoverad med nya fönster och dörr. Skärmtak, dörrromfattning, balkong med räcke av småsinusplåt samt tak-täckning bevarad. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ingår i en grupp av fyra villor med liknande karaktär som låg längs gamla järnvägen.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ölandsgatan 2

Vipan 2

Vipan 3

Värdebeskrivning:

1940-talsvilla med sadeltak med takkupa, täckt med tvåkupigt tegel. Kraftigt renoverad med ny fasadbeklädnad. Entré med betongtrappa, smidesräcke och skärmtak samt taktäckning bevarade. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ingår i en grupp av fyra villor med liknande karaktär som låg längs gamla järnvägen.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ölandsgatan 4

Vipan 4

Värdebeskrivning:

1940-talsvilla med sadeltak. Kraftig renoverad med ny fasadbeklädnad och taktäckning med svarta betongpannor. Låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Entré med betongtrappa, smidesräcke och skärmtak är bevarade. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ingår i en grupp av fyra villor med liknande karaktär som låg längs gamla järnvägen.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-50

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ölandsgatan 6

Vipan 5

Värdebeskrivning:

1940/50-talsvilla i gult fasadtegel med sadeltak, täckt med tvåkupigt tegel. Nya fönster och balkong. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ingår i en grupp av fyra villor med liknande karaktär som låg längs gamla järnvägen.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1940-50

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ölandsgatan 8

Vipan 5

Vipan 6

Värdebeskrivning:

1940-talsvilla med putsade fasader och sadeltak med tvåkupigt tegel. Kraftigt renoverad med nya fönster och dörr. Skärmtak, dörrromfattning, balkong med räcke av småsinusplåt samt tak-täckning bevarad. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Ingår i en grupp av fyra villor med liknande karaktär som låg längs gamla järnvägen.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1955

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ekströmsgatan 2

Vipan 6

Vipan 7

Värdebeskrivning:

Egnahemshus i gult tegel med tillbyggt garage. Kraftigt om- och tillbyggt, med farstukvist, svart taktäckning och ny standarddörr. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. En mer tidstypisk anpassning av de moderna tilläggen i material och kvalitet skulle höja husets kulturhistoriska uttryck.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 7

Vipan 8

Värdebeskrivning:

Egnahemshus från 1961 med kvardröjande 50-talsstil med indraget entréparti, perspektivfönster och taktäckning med tvåkupigt tegel. Nya fönster och sentida standarddörr. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Klassificering:

Grön

Datering:

1961

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Skolgatan 27

Vipan 7

Vipan 8

Vipan 9

Värdebeskrivning:

Välbevarat egnahemshus från 1950-talet i gult tegel med indragen ingång, burspråk med perspektivfönster, dekorativa tvåfärgade fönster- och entréinramningar och taktäckning med tvåkupiga lertegel. Fint järnstaket samt trappräcke i samma mönster. Utbytt entrédörr, tillbyggd med inglasad uteplats. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Till fastigheten hör även ett äldre tidstypiskt garage med port i karosseripanel.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Vipan 9 forts.

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1950-tal

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Skolgatan 25

Vipan 9

Vulkanus 3

Värdebeskrivning:

Ursprungligen privat elverk som byggdes 1908, men verksamheten lades ner omkring 1930 då köpingen elektrifierades. Användes från 1948 till 1954 som skolsal för högre Folkskolan och är idag konstnärens Sven-Bertil Svenssons ateljé. Byggnaden har kvadratisk plan och är uppförd i en våning med valmat tak. Fasaden är i kalksandsten med rundade fogar och smidda järnankarslutur. Byggnaden har under åren renoverats och ombyggt, en port har satts igen och en del fönster bytts ut. Byggnaden har trots ändringar på grund av sin ålder och sin ursprungliga funktion höga kulturhistoriska värden. Byggnadens volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Lokalhistoriskt värde

Teknikhistoriskt värde

Förstärkande värden:

Ålder; Kvalitet; Sällsynthet

Klassificering:

Grön

Datering:

1908

Typ:

Gamla elverket

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Hamngatan 4

Vulkanus 3

Vulkanus 3

Arlan 1 (1)

Arlan 1 (1)

Vulkanus 5

Värdebeskrivning:

Byggdes som bostad och snickarverkstad. På fastigheten fanns tidigare bussgarage för KLS-butiksbussar. Numera är garaget en del av bostaden. Byggnaden är kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Den är dock av lokalhistoriskt intresse och bidrar positivt till upplevelsen av bebyggelsen längs med strandpromenaden.

Värden:

Miljöskapande värde

Lokalhistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1923

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Gamla köpingen

Adress:

Köpmangatan 1

Vulkanus 5

Ärlan 1 (1)

Värdebeskrivning:

Byggnaden är ett av de två första lamellhusen som uppfördes 1952 i regi av det nybildade kommunala fastighetsbolaget Mörbylånga Bostads AB. Huset ingår i en grupp av fyra hyreshus som är ställda i rät vinkel runt en grönyta. Hyreshuset Ekströmsgatan 4A-B är i två våningar med sadeltak, två ingångar och har en putsad gul fasad och perspektivfönster. Byggnaden är kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och på gårdssidan och gavlarna tillbyggd med balkonger. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Den är ett viktigt exempel på det allmännyttiga byggandet som präglas av efterkrigstidens bostadspolitik.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1952

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ekströmsgatan 4 A

Ärlan 1 (2)

Värdebeskrivning:

Byggnaden är det fjärde och sista flerbostadshuset i kvarteret Ärlan och uppfördes 1975 i regi av det nybildade kommunala fastighetsbolaget Mörbylånga Bostads AB. Huset ingår i en grupp av fyra hyreshus som är ställda i rät vinkel runt en grönyta. Till skillnad mot de andra tre husen i kvarteret är det inte byggt som lamellhus utan är ett radhus i två våningar med separata ingångar till de olika lägenheterna. Huset var från början panelklätt men reveterades vid renoveringen 1995. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Den är ett viktigt exempel på det allmännyttiga byggandet som präglas av efterkrigstidens bostadspolitik.

Värden:

Miljöskapande värde

Samhällshistoriskt värde

Klassificering:

Gul

Datering:

1975

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Ekströmsgatan 4 C

Ärlan 1 (3)

Värdebeskrivning:

Byggnaden är ett av de två första lamellhusen som uppfördes 1952 i regi av det nybildade kommunala fastighetsbolaget Mörbylånga Bostads AB. Huset ingår i en grupp av fyra hyreshus som är ställda i rät vinkel runt en grönyta. Hyreshuset Sparringgatan 1A-B är i två våningar med sadeltak, två ingångar och har en putsad grå fasad och perspektivfönster. Byggnaden är kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och på gårdssidan och gavlarna tillbyggd med balkonger. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Den är ett viktigt exempel på det allmännyttiga byggandet som präglas av efterkrigstidens bostadspolitik.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1952

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Sparringgatan 1 A

Ärlan 1 (3)

Ärlan 1 (3)

Ärlan 2

Ärlan 2

Ärlan 2

Värdebeskrivning:

Byggnaden är det tredje lamellhuset i kvarteret Ärlan och uppfördes 1957 i regi av det nybildade kommunala fastighetsbolaget Mörbylånga Bostads AB. Huset ingår i en grupp av fyra hyreshus som är ställda i rät vinkel runt en grönyta. Hyreshuset Hantverksgatan 34A-B är i två våningar med sadeltak, två ingångar och har en putsad rosa fasad och perspektivfönster. Byggnaden är kraftigt renoverad, tilläggsisolerad och på gårdssidan och gavlarna tillbyggd med balkonger. Byggnadens tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden. Den är ett viktigt exempel på det allmännyttiga byggandet som präglas av efterkrigstidens bostadspolitik.

Värden:

Miljöskapande värde

Byggnadshistoriskt värde

Samhällshistoriskt värde

Förstärkande värden:

Representativitet

Klassificering:

Grön

Datering:

1957

Typ:

Flerbostadshus

Karaktärsområde:

Folkhemsbygge

Adress:

Hantverksgatan 34 A

Örnen 13

Värdebeskrivning:

Villa i träpanel med två förskjutna volymer och frontespis. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Volymer och det röda tegeltaket med tvåkupigt tegel har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 10

Örnen 15

Värdebeskrivning:

Villa i träpanel med sadeltak och takkupa. Kraftigt renoverad, om- och tillbyggd, med låga äkthetsvärden i befintlig exteriör. Villans tidstypiska volym är bevarad och har positiv betydelse för stadsbilden.

Värden:

Miljöskapande värde

Klassificering:

Gul

Datering:

Okänd

Typ:

Villa

Karaktärsområde:

Trollhättan

Adress:

Trollhättevägen 8

Örnen 13

Örnen 15

Underlag och källor:

Mörbylånga kommun

Detaljplaner (Olika årtal)
Inventering av byggnader Mörbylånga hamn (2004-07-22, rev. 2018-06-21)
Planprogram (2018-06-21)
Medborgardialog (2019-02-04)

Riksantikvarieämbetet

Kulturhistorisk byggnadsinventering i Mörbylånga tätort, Mörbylånga kn, Öland (1976)

Kalmar läns museum

Lotta Lamke, Mörbylånga kommuns industriarv (Kalmar läns museum, 2008-01-28)
Fotografier (www.digitaltmuseum.se, olika årtal)

Mörbylånga hembygdsförening

Ingela Svensson Ingvarsson, Mörbylånga min hembygd (Mörbylånga, 1998)
Nils Torsund (red.), 'Mörbylånga köping' Mörbylånga en öländsk socken i ord och bild (Mörbylånga, 1983)
Årsskrift, Mörbylånga hembygdsförening (Mörbylånga, 1985 till 2000)
Intervju med Tord Rosenqvist (Mörbylånga, 2019-07-16)
Fotografier (www.digitalkultur.se, olika årtal)

Lantmäteriet

Historiska kartor (Olika årtal)

Järnvägmuseet

Fotografier (www.digitaltmuseum.se, olika årtal)

Övrig litteratur

Petter Beijer, Mörbylånga sockerbruksområde – Historik, nuläge och tre framtidsbilder (BTH, 2004)
Vår Hembygd Öland 2002-2003, Mörbylånga kommun (Kronoby, 2004)

